

Izdaja odbor za splošne zadeve
Železarnice Ravne

Ureja uredniški odbor

Jože Delalut, Franc Fale,
Alojz Janežič, Ivo Kohlenbrand,
Marjan Kolar, Frančiška Korošec, Jože Sater

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar

Telefon 86 030, int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk
Maribor

MED PRAZNIKI

27. april, dan ustanovitve OF, in 1. maj, praznik dela, sta za nami, občinski praznik proslavljamo, pred nami pa je morda najbolj veličasten in obenem najbolj simboličen praznik leta — dan mladosti, združen s praznovanjem 80-letnice maršala Tita.

V znanost in tehniko usmerjeni naš čas ni posebno naklonjen čustvovanjem ob obletnicah, še manj iskanju simbolike; računalniki imajo sploh malo smisla za eno in za drugo. Toda če pogledamo po vrsti vse te datume, vidimo, da se je 27. aprila 1941 mali slovenski narod sklenil upreti takrat vojaško tehnično najmočnejši državi na svetu.

Računalniško gledano — brezumno in brezupno dejanje, pa vendar danes zgodovinski dokaz, kako srce premaga stroj.

Praznik delavcev 1. maj, dan nekdanj najnižjega razreda prebivalstva, je danes prvi praznik velike večine ljudi na svetu.

Občinski praznik je slavnostna vsakoletna bilanca našega dela in poslovanja, pregled rasti in zastojev naših delovnih organizacij ter ob tem občutenje pripadnosti družbenopolitični skupnosti, znotraj katere živimo in delamo, znotraj katere večina nas nekaj predstavlja, je v njej doma in v kateri lahko s svojim delom in s svojimi samoupravnimi odločitvami pomaga k nenehnemu izboljševanju vseh majhnih in večjih stvari, ki se jim reče na kratko naše vsakdanje življenje.

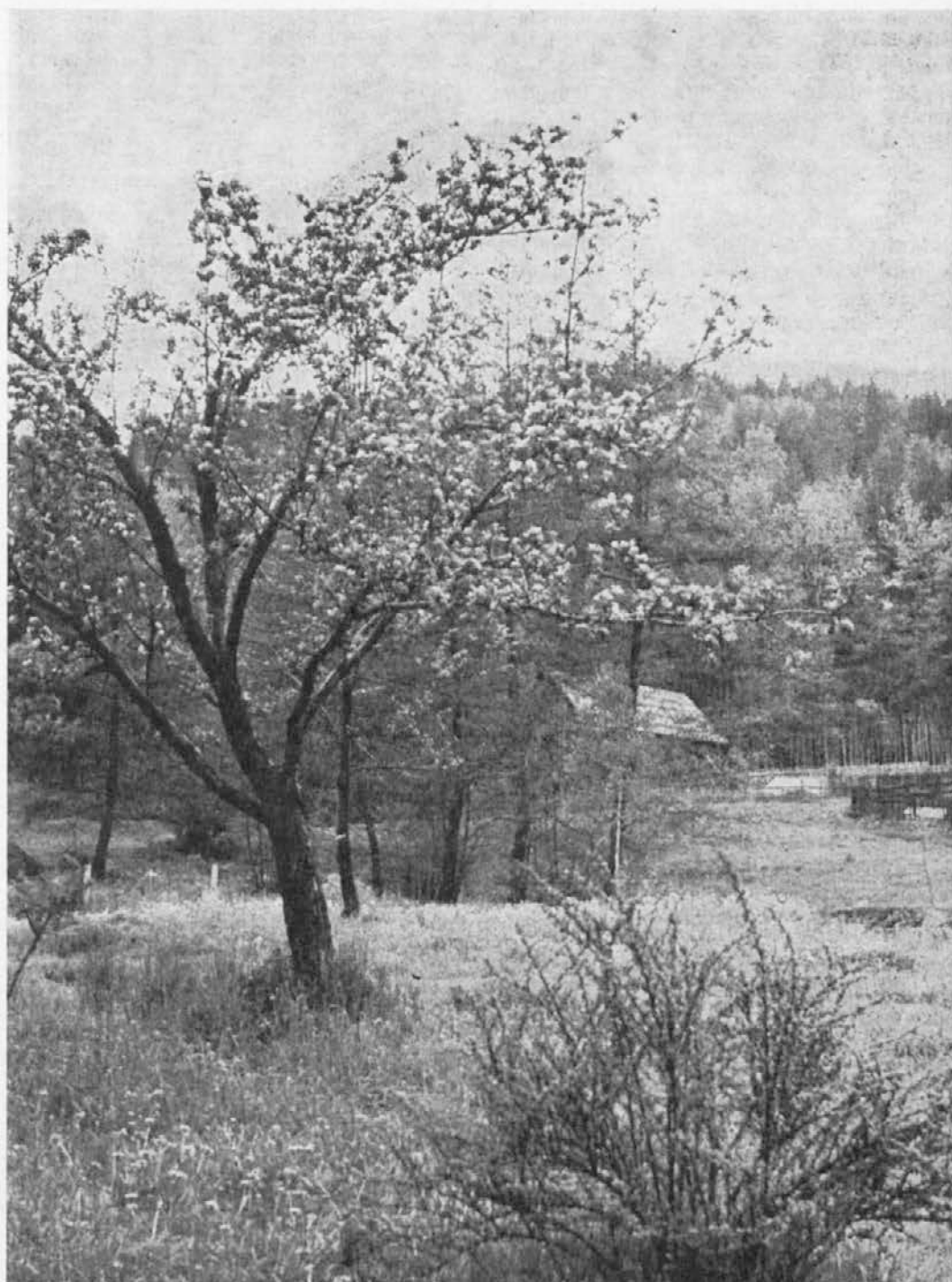
Rojstni dan maršala Tita in dan mladosti simbolično združujeta vse opisano. 80 let Titovega življenja predstavlja resničnost zgodovine, ki je prerasla v legendo. Mladina naj bi jo dojela v vseh njenih razsežnostih in globinah ter na njej gradila naprej; z računalniki, s tehniko, a tudi s srcem in s ponosom na zgodovino svoje države.

Titovo življenje in delo je že doživelo umetniške in znanstvene upodobitve, a jih

brez dvoma še bo. Nobenega dvoma ni o tem, da v 20. stoletju, ki je tako bogato z družbenimi in znanstvenimi revolucijami, a tako revno z velikimi ljudmi, že davno prerašča večino svojih sodobnikov

ter se uvršča v peščico mož, ki so usodno oblikovali naš čas, a jih daleč prekaša po svoji človečnosti in stremljenjih, da bi državne politike služile ljudstvom.

V zboru tistih, ki mu bodo voščili vso srečo in zdravje ob visokem življenjskem jubileju, bo tudi topli in iskreni »srečno« ravnenskih železarjev.

Majski pozdrav

IZ VSEBINE

Ob prazniku dela — Samokritičnost je pogoj za dobro delo — Pogoj za povišan otroški dodatek invalidnim otrokom — Mi med seboj — Iz dela kolegijskih izvršilnih organov — Doma in na tujem — Oskrba med delom — Ati mi je povedal — Kakšna bo v bodoče naša organizacija samoupravljanja — S knjižne police — Kulturna kronika — Športne vesti

OB PRAZNIKU DELA

Tri desetletja minevajo, odkar so delavci jugoslovanskih narodov s puškami v rokah vodili težko borbo z okupatorjem, odkar smo za pravice tvegali svoja življenja in obstoj lastnih družin. Mir in svoboda sta bila takrat privlačna sila, ki nas je vlekla skozi pekel dolgotrajnih grozot in nas zreducirane pripeljala na sonce svobode, v kateri naj bi v slogi in vzajemnosti ustvarjali in vsakemu po svojem delu delili plodove. Še smo v svetu priča podobnim borbam proti izkoriščevalcem, ki jih za svoj obstoj vodijo delavci skoraj po vseh kontinentih. Skozi tragedijo celega naroda, proti sejalcem smrti se z nečloveškimi napori bori vietnamsko ljudstvo. Ne glede na ceno ogromnih žrtev ga bosta, kot nekoč nas, zavest in volja pripeljali do končne zmage.

Grabež — nalezljiva bolezen

Več kot četrto stoletja je že za nami, odkar smo si mi priborili pogoje dela v miru, odstranili izkoriščevalce, pristopili k obnovi porušene domovine in k izgradnji lepše prihodnosti. Veliko smo v tem času ustvarili, materialno pridobili, povečali proizvodnjo in se strokovno izpopolnili, pri tem pa sta nam usihali zavest ter vzajemnost, rastli sebičnost in kot plevel v novih pogojih je grabež pri nas dobil svoja tla ter se nevarno razrastel. Ne kako tvorno delati, temveč kaj iz plodov dela prigrabiti, je postala vsakdanja metoda naših medsebojnih odnosov. Razumljivo, ta trdoživa bolezen se je v novi obliki razlezla skozi vse razpoke in špranje ter ne prizanaša niti posameznikom niti celim kolektivom, občinskimi skupnostim in republikam. Prizadevnost iz skupnega kotla v kakršni koli obliki čim več pridobiti, ali v obliki prejemkov in privilegijev, povišanih cen ter znižanja dajatev ali v obliki dotacij in kreditov, nas je pripeljala tako daleč, da delimo več, kot pridelamo, in dolgovi se kopičijo.

Če bi samo dve leti živeli tako skromno, kot smo živeli in delali prva leta po osvoboditvi, bi v zadovoljstvu in slogi iztrebili plevel, odpravili nelikvidnost, umirili inflacijo in uredili plačilno bilanco. Tako pa stopamo iz reforme v reformo in pozabljamo, da se zahrbtni boleznini bomo znebili, če se ne bomo pošteno preznajili. Nič ni brez žrtev ter samoodpovedi in tudi stabilizacije si brez tega ne bomo priborili. Zdravi deli telesa in samoupravnega organizma bodo morali nastopiti, pomagati obolelim delom in izriniti gnilobo. Diagnoza mora pomeniti dieto, ki pa ne more biti le demagoški prehod od masti k maslu, temveč od slanine k zelenjavi. »Delu čast in oblast« za nas ne more biti parola preteklosti, temveč predvsem sedanjosti.

Letošnji praznik dela smo proslavili na okopih stabilizacije. Ni primerjave s strelskimi jarki, kjer se seje smrt, zato življenjsko nevarno v teh okopih ni, zapleteno pa je, ker je sovražnik sredi med nami.

Železarji na Slovenskem smo več ali manj prepričani, da smo bili tako kot po-

samezniki in kot celotne delovne skupnosti zlasti v zadnjem desetletju pri ustvarjanju stalno prisotni, pri delitvi pa izpodrivani. Samokritično pa si bomo morali vendar priznati, da smo prav v obdobju sedmega desetletja pridobili velika družbena sredstva, ki smo jih v obsegu skoraj ene milijarde dinarjev vložili v tovarne na Jesenicah, Ravnah in Štorah. To bi morali imeti pred očmi, če hočemo objektivno oceniti stanje in prevzeti svoj delež samoodpovedi, ki je pogoj stabilizacije gospodarstva in uveljavitve samoupravne družbene ureditve. To pomeni, da moramo najprej učinkovito izkoristiti to, kar imamo, in šele nato zahtevati novo. Ni dvoma, da smo na tem že mnogo dosegli.

	leta 1968	leta 1971	odnos
— surovo jeklo	565.000 t	670.000 t	119
— blagovna proizvodnja	464.000 t	565.000 t	121
— realizacija	1.018 milij. din	2.069 milij. din	202
— število zaposlenih	11.953	11.694	98
— neto prejemki	1.052	1.655 din	157
— dobiček (izguba)	— 68 milij. din	139 milij. din	
— bruto akumulacija	16,6 milij. din	287 milij. din	1710

Enotno načrtovanje in nastopanje, usklajevanje proizvodnega programa in specializacija proizvodnje, skupno financiranje proizvodnje, bolj koordinirano oskrbovanje, enotnejše nastopanje na tržišču in medsebojno spodbujanje v združenem podjetju je pri tem brez dvoma dalo svoje. Zanimivo je, da so vse tri organizacije združenega dela skoraj enakomerno napredovale, kar je dokaz, ki se da tudi kvantificirati, da so z integracijo vse

— surovega železa	208.000 ton ali 14 % več kot lani
— surovega jekla	735.000 ton ali 11 % več kot lani
— blagovne proizvodnje	617.490 ton ali 9 % več kot lani

Začetek podpoprečen

Prvo četrletje 1972 je že za nami. Z dosežki, saj odstopajo od načrta, ne moremo biti zadovoljni. Pri tem imajo svoj vpliv zunanji činitelji, ki so posledica splošnih jugoslovanskih slabosti in učink

— surovo železo	47.131 ton ali 90,5 % četrletnega načrta
— surovo jeklo	170.517 ton ali 93 % četrletnega načrta
— blagovne proizvodnje	152.755 ton ali 99 % četrletnega načrta
— realizacije	583.305.000 din ali 98,5 % četrletnega načrta
— izvoza z blagovno menjavo	2.300.574 \$ ali 68 % četrletnega načrta

Dejstvo, da smo pri tem v vseh kazalcih nad četrletnim poprečjem lani, četudi smo z 11.694 zaposlenimi narasli le za 1 odst., nas ne sme zadovoljiti. Vedeti moramo, da je prvi in najbolj enostaven kazalec proizvodno poslovne uspešnosti in običajno tudi rentabilnosti obseg proizvodnje. To še posebej velja za nas, ko so fiksni stroški v vseh mogočih oblikah zelo visoka postavka. Težave z blagovnimi kontingenti in zlasti z likvidnimi denarnimi sredstvi so pri izvrševanju proizvodnje in zaostajanju za načrtom le ena

Iz izgube v dobiček

Poznano je, da se v težavah rojevajo veliki dosežki. Slovenske železarne so bile v letih 1967 in 1968 v svoji največji krizi po osvoboditvi. Ekonomske težave so nas pripeljale do tega, o čemer prej nismo razmišljali, da bomo združeni lažje racionalizirali proizvodnjo, enotnejše nastopali na trgu in si lažje priborili mesto v družbi, ki nam gre. Integrirali smo se, osnovali združeno podjetje slovenske železarne in, četudi lokacijsko razdeljeni, pričeli skromno, pa vendar utrip enotnega življenja. Uspeh ni izostal. V treh letih je nastal preobrat, ki mu je težko najti par. Iz globine poslovne izgube, ki je v vseh treh železarnah na Jesenicah, Ravnah in v Štorah skupaj znašala 68 milijonov din, so od leta 1969 združene slovenske železarne leta 1971 dosegle svoj največji uspeh po osvoboditvi.

tri železarne pridobile. Preobrat v ekonomskem položaju železarstva na Slovenskem je bil učinek spremenjenih prodajnih cen, izboljšane strukture proizvodnje, opuščeni nerentabilni izdelki in ne nazadnje povečanega obsega proizvodnje. Prav boljšemu izkoriščanju obstoječih proizvodnih zmogljivosti bomo morali v času stabilizacije posvečati posebno pozornost. V tem smislu smo tudi načrtovali naše poslovanje za leto 1972:

neselektivnih stabilizacijskih ukrepov, še bolj pa so prisotne notranje slabosti v obliki premajhne upornosti, zavzetosti in prizadevnosti.

V mesecih od januarja do marca smo dosegli:

komponenta, kateri se uspešno pridružujejo naše subjektivne, notranje hibe. Izvoz je pri tem najboljši termometer, ki objektivno kaže notranjo klimo.

Res je, da zlasti v Jugoslaviji zaradi deficitarnosti jeklo ni izvozen artikel, kar pa ne velja za vse izdelke jekla. Žlahtne vrste so sigurno izvzete, saj je poznano, da že sedaj zmogljivosti presegajo naše potrebe. Celotno pri navadnih kvalitetah je iz proizvodno rentabilnostnih razlogov en del izdelkov treba izvažati in zato izvoz jekla predstavlja okrog 11 do 13 odst. ju-

PRIZNANJA OF

Na osrednji proslavi OF, ki je bila v Mežici in na kateri so nastopili med drugimi člani TVD Partizan, pevski zbor in učenci osnovne šole, so bila podeljena tudi priznanja OF za leto 1972.

Prejeli so jih:

Karel Aberšek, dolgoletni aktivist in družbenopolitični delavec,

Franc Fale, glavni direktor Železarne Ravne, kot sodelavec OF, aktiven borec NOV ter vesten družbenopolitičen delavec po osvoboditvi,

Avgust Razgoršek-Peter, organizator OF v spodnji Mežiški dolini in aktiven družbenopolitični delavec po osvoboditvi,

Franc Šopar, dolgoletni aktivist in predsednik SZDL v Koprivni,

Peter Tomazin-Skala, borec NOV in aktiven družbenopolitični delavec po osvoboditvi.

Iskreno čestitamo!

goslovanske proizvodnje. Slovenske železarne, saj dve ležita na mejni postaji, so iz lokacijskih in proizvodno programskih razlogov življenjsko vezane na izvoz. Odpor proti izvozu pa je usidran kot lubadar v deblu. Kar vse tovarniške strukture se ga bojijo in vemo zakaj — zato, ker zahteva boljšo organiziranost, večjo natančnost in, kar je najtežje, višji izplen in nižje proizvodne stroške. Enostavno povedano — izvoz odkriva stanje, sposobnost in prizadevnost zlasti strokovno vodstvenega kadra in ne na kraju učinkovitost samoupravne ureditve. Le kdor z izvozom uspeva, resnično ekonomsko posluje.

Kaj zahteva stabilizacija? Znižanje investicijske, splošne in osebne porabe, ali povečanje izvoza in zoževanje uvoza. Želimo ali ne, to bo moralo vplivati tudi na drugačno strukturo porabe jekla, povečati se bo morala proizvodnja opreme, namenjene za izvoz, in tudi delež našega neposrednega izvoza. Na to so tempirani tudi stabilizacijski ukrepi. Izvršena je bila devalvacija dinarja, povečana retencijska in zožena globalna devizna kvota ter povečana obrestna mera kreditov. Vidi se pa, da se miselnost še ni spremenila, saj sočasno, ko si na vse pretege prizadevamo, da bi pridobili nove kredite, kritiziramo njegove nove cene.

Izvoz rešuje rentabilnost

Izvoz istočasno rešuje likvidnost, pridobivanje deviz in, kar je najvažnejše, jača poslovno kondicijo. Bolj ko se ga bomo posluževali, bolj bomo odrezali na ranglisti naše družbe in bolj nam bo rastel ugled v svetu.

ZPSŽ je v prvem četrtletju izvozilo 12.083 ton blaga, kar je le 7,9 odst. blagovne proizvodnje. Tudi vrednostni odnos ni boljši, saj izvoz predstavlja okrog 7,5 odst. celotne realizacije, kar je zelo skromno, daleč pod načrtom, še globlje pod imperativom stabilizacije.

Z blagovno izmenjavo vred so izvozile Železarna Jesenice za 760.050 \$, Ravne za 905.181 \$ in Štore za 653.343 \$ blaga. V strukturi to pomeni, da so Ravne, ki so vedno največji izvoznik, prispevale 39,2

odst., Jesenice 33 odst. in Štore 27,8 odst. Iz tega se vidi, da so relativno najmanj izvozile Jesenice, absolutno pa vse železarne premalo. Cilj bo moral biti vsaj 20 odst. realizacije, dosežene z izvozom. Kdor meni, da je to nerealno, naj analizira, v kakšnih pogojih dosegajo avstrijske železarne ob znatno višjih povprečnih prejemkih zaposlenih do 80 odst. svojega letnega prometa z izvozom.

Ob razpravi o gospodarskem načrtu za leto 1972 je bilo na delavskem svetu ZPSŽ sklenjeno, da so vse organizacije združenega dela dolžne z boljšo organizacijo, večjo dognanostjo tehnološkega postopka, specializacijo proizvodnje, pobiljšati izplene in s tem omiliti problem oskrbovanja s surovinami, izboljšati rentabiliteto proizvodnje in tako prispevati svoj delež stabilizaciji. Primerjava proizvodnih stroškov z avstrijskimi železarnami naj bi pri tem bila eno od orientacijskih meril. Taka prizadevnost bi brez dvoma dala ugodne rezultate in delno bi kompenzirala znižanje donosnosti kot posledice inflacije stroškov in osebnih dohodkov. To pa je le eno področje, kateremu moramo v zvezi s stabilizacijo v sklopu celotne gospodarnosti posvetiti posebno pozornost.

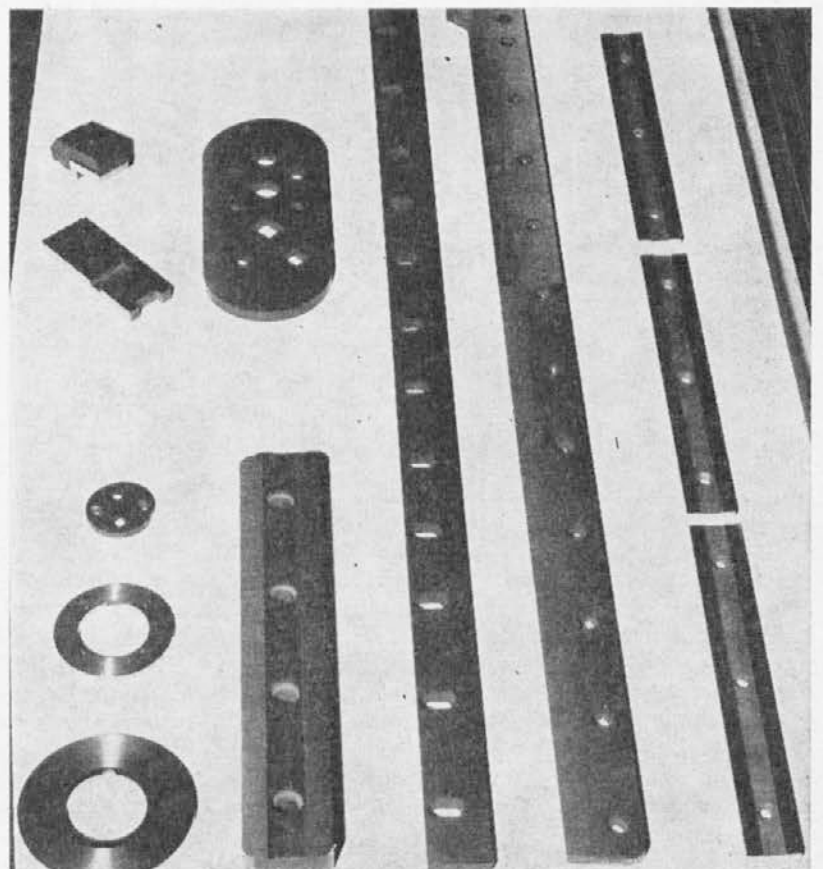
Osrednja naloga za nas, na katero se vežejo vse komponente, bo v letošnjem letu zavzemanje utrjene in trdoživne postojanke nestabilnosti, to je borba za likvidnost. Trošenje brez pokritja, izplačevanje osebnih dohodkov na izgubo, neučinkovito investiranje, in še to brez vnaprejšnjega zagotovljenih sredstev, se je pri nas tako udomačilo, da je videti kot sestavina sistema. Ta hiba pa je prva, ki jemlje voljo in zmanjšuje zavest, kompromitira naš tržni sistem ter kvari moralno, zato je razumljivo, da mora biti razrešena, in to ne brez nas. Ni čas in mesto, da ugotavljamo, kako je do blokade žiro računov tovarn ZPSŽ prišlo, skrajni čas pa je, da izdelamo akcijo za deblokado. Obseg blokade žiro računov, ki se je ob zadnjem obvez-

nem splošnem medsebojnem pobotanju občutneje znižal, znaša okrog 200 milijonov din. Zavedamo se, da sami nismo sposobni deblokirati naših žiro računov in postati likvidni. Vedeti pa moramo, da brez našega neposrednega deleža tudi pomoči od zunaj, pa naj jo še tako upravičeno pričakujemo, ne bo.

Vse za likvidnost

V spletu likvidnostnega načrta morajo biti novi krediti poslednji izhod. Cena teh se je dvignila tako, da jih bomo v poprečju plačali po 14 odst. ali celo več in nam bodo neposredno zniževali akumulacijo. Reševanje likvidnosti bomo zato morali najprej vršiti v okviru razpoložljivih sredstev z racionalizacijo porabe, višjimi tehnološkimi dosežki, iskanjem cenejših vložkov in prodajo izdelkov tistim, ki razpolagajo s sredstvi, med katerimi ima izvoz prednost. Moč dokazov, kaj smo storili sami, nam bo dala moralno pravico za zahtevo, da mora pri deblokadi žiro računov biti prisotna tudi družba, banka in druge denarne inštitucije.

Ako izvzamemo ostanek investiranja po 47. natečaju, v preteklem letu kljub ugodni donosnosti nismo mnogo investirali. Vseh naložb ZPSŽ v višini 118 milijonov din je le 80 odst. amortizacije, kar pomeni, da ni bila dosežena niti enostavna reprodukcija osnovnih sredstev. Vzrok takemu stanju je nelikvidnost, saj se naša akumulacija iz dohodka in amortizacije nahaja v zalogah in zlasti pri kupcih. Likvidnost oz. deblokada žiro računov je pogoj enostavne in razširjene reprodukcije, pogoj učinkovitega nalaganja lastne akumulacije in pogoj za najmanjše dodatnih domačih in tujih sredstev. Šele zatem, ko bomo zavzeli to postojanko, bomo lahko z ofenzivo nadaljevali na novo ekspanzijo naše proizvodne stvarjalnosti. Stabilizacija je torej borba za zdravo likvidnost, ki je kot lovljenje sape in moči za nove podvige.

Naši noži za kovinsko predelovalno industrijo

MI MED SEBOJ

S tem naslovom je potekala prvi teden aprila v naši železarni javna televizijska oddaja, ki smo jo pozneje v zgoščeni obliki videli tudi na televizijskih zaslonih. Ker smo bili o navzočih gostih ter o vsebini posameznih diskusij dovolj seznanjeni tudi iz dnevnega časopisja, bi danes iz nekoliko večje časovne distance poskusili ugotoviti splošni vtis, ki je trajnejši od podrobnosti.

Ravenski razgovor je bil dokaj sproščen, za Slovence, ki se nas že kar drži slab glas, da smo pred mikrofoni nesproščeni, je bil tudi dokaj tekoč. Morda je bilo tako tudi zato, ker nihče od diskutantov ni hodil okrog vrele kaše težav, v katerih je zadnji čas naše gospodarstvo, posebej pa slovensko železarstvo.

Za televizijske gledalce po Sloveniji je bila oddaja zadosti pregledna, da so si lahko ustvarili podobo o tem, kako živi in deluje ravenska železarska skupnost. Kljub temu da nihče od diskutantov ni olupševal resničnosti, je bilo vendarle jasno videti njihovo voljo za reševanje te-

žav, pokazali pa so tudi konkretne poti v lepšo in varnejšo prihodnost.

Bilo je simpatično, da so do besede prišli ob direktorjih tudi delavci, kolikor so to želeli, tako da pogovor nikakor ni izzvenel kot dialog med kolegijem naše tovarne in predstavniki centralnega komiteja ZK ter izvršnega sveta. Seveda je jasno, da tak pogovor ne more predstavljati kakšne prelomnice niti ne more razkriti kdove kakšnih čudežnih receptov za izboljšanje stanja. Je pa izredno sproščujoč v danem trenutku, ker potrjuje sicer znano, vendar od težav vsakdanje prakse pogosto nekoliko prikrito resnico, da pri nas v nobeni situaciji ne skrivamo glave v pesek, ampak smo se sposobni pogovoriti mirno in trezno o vsem.

Odkrita, pa vendar disciplinirana in stvarna diskusija, kakršni smo bili priča, bi mogla postati tudi naša vsakdanja praksa ter dovolj gibčna in privlačna oblika informiranja sodelavcev na eni strani, pa tudi odprta politična tribuna na drugi.

K.

Pogoji za povišan otroški dodatek invalidnim otrokom in samohranilcem

V sestavku »otroški dodatek po novem« v zadnji številki Informativnega fužinarja sem obljubila, da bom objavila pogoje za pridobitev pravic do povišanega otroškega dodatka za invalidne otroke in samohranilce ter način uveljavljanja teh pravic, takoj ko bodo znani. Pravilnik je izdal republiški sekretar za zdravstvo in socialno varstvo dne 29. marca 1972, zato ga objavljam v skrajšani obliki.

Pravico do 50 odst. povišanega otroškega dodatka imajo težje telesno ali duševno prizadeti otroci z naslednjimi obolenji, poškodbami ali funkcionalnimi okvarami:

1. kronično bolni otroci, pri katerih je kljub terapiji pričakovati trajno prizadetost z diagnozami: kronična kardiopatija, kronična nefropatija, kronične endokrinopatije, kronična pnevmopatija, TBC, težja oblika astme, kolegenoza, kronična gastroenteropatija, kronične hepatopatije, haemophilia, kronična encefalopatija, mišična in živčno-mišična obolenja, maligne bolezni v otroški dobi;

2. otroci s težkimi prirojenimi anomalijami udov, ki zahtevajo trajno uporabo ortopedskih pomagala, s težjimi motnjami

Če smo si ob 1. maju, prazniku sloge delavcev vsega sveta, izprašali vest, smo ugotovili, da je naš delež v tej solidarnosti skromen. Kakor da je naše telo rastlo hitreje, kot se je jačal organizem in nam zato primanjkuje sapa. Ob zaupanju v lastno sposobnost, razvijanju zdravega optimizma, dviganju zavesti in volje za jačanje gospodarske sposobnosti smo proslavili praznik dela. »Vse za likvidnost« naj bo naše geslo!

Gregor Klančnik

v razvoju nevralnega kanala s trajno paraparezo z inkotinenco, cerebralno — motorno invalidni otroci, otroci s parezami in paralizami udov, ki zahtevajo uporabo ortopedskih pripomočkov, otroci z diagnozami arhrogriposis multiplex congenita, osteogenesis imperfecta, skolioza, Mb phertes;

3. otroci, ki imajo na boljšem očesu s korekcijsko lečo ostrino vida manjšo kot 40 odst. in otroci s centralnim vidom na boljšem očesu s korekcijsko lečo do 25 odst., toda z zoženim vidnim poljem na 20° in manj;

4. otroci, ki so izgubili sluh za več kot 40 decibelov oziroma ki imajo sluh prizadet tako močno, da potrebujejo za vzdrževanje socialnega kontakta slušni aparat;

5. otroci s težjimi govornimi motnjami organske in psihogene narave, ki potrebujejo intenzivno ambulantno ali hospitalno obravnavo, in otroci z odprto rinalizijo (do končane rehabilitacije);

6. duševno prizadeti otroci, ki imajo na osnovi kliničnih preizkusov ugotovljeno duševno zmogljivost na hujši stopnji z graduacijo;

a) zmerne umske manjrazvitosti (imajo pretežno zmanjšane sposobnosti za samostojno delo, so pa sposobni vzdrževati kontakt z okolico, pridobiti navade in skrbeti za svoje osnovne potrebe ter se priučiti za preprosta opravila — orientacijski IQ 36—50 po Binet-Termanu, 36 do 52 po BIASCHU),

b) hujše umske manjrazvitosti (imajo toliko zmanjšane umske sposobnosti, da so omejeni v gibanju, govoru in skrbi za osnovne potrebe in so zato nesposobni za samostojno delo, da pa se jih priučiti le za najbolj enostavna opravila — orientacijski IQ 21—35),

c) hude umske manjrazvitosti (imajo tako slabo razvite umske sposobnosti, da so zelo omejeni v svojih sposobnostih gibanja, govora in skrbi za svoje osnovne potrebe in potrebujejo vse življenje stalno nadzorstvo, posebno oskrbo in nego — orientacijski IQ pod 20).

Pravico do povišanega otroškega dodatka za 30 odst. imajo edini hranilci otrok v naslednjih primerih:

1. ko obstaja zakonska skupnost roditeljev, vendar eden izmed njih ne more izvrševati dolžnosti preživljanja otrok:

a) ker je popolnoma nezmožen za delo in ni upokojenec,

b) ker je na odsluženju obvezne vojaške službe,

c) ker je na rednem šolanju,

č) ker je na prestajanju prostostne kazni v trajanju več kot 3 mesece;

2. ko ne obstaja zakonska skupnost roditeljev:

a) zaradi nezakonskega rojstva otroka,

b) zaradi razveze zakonske zveze,

c) zaradi smrti enega ali obeh roditeljev;

3. ko sicer formalno obstaja zakonska zveza, vendar eden izmed roditeljev ne izpolnjuje dolžnosti preživljanja otrok:

a) ker je zapustil zakonsko skupnost in je neznanega bivališča,

b) ker s sodbo ali s poravnavo določena preživnina ni izterljiva.

Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi v primerih:

1. ko ima otrok očima ali mačeho,

2. ko pripada pravica do otroškega dodatka za tuje otroke.

Pravica do povišanega otroškega dodatka se uveljavlja za težje telesno ali duševno prizadete otroke na podlagi izvida in mnenja:

— ali dispanzerja pediatrične službe oziroma ustrezne specialistične klinike

— ali komisije za razvrščanje (kategorizacijo), če je bil otrok razvrščen (kategoriziran),

— ali invalidske komisije, da je otrok zaradi prirojenih okvar, bolezni ali poškodbe nezmožen za samostojno delo in življenje.

V spornih primerih daje mnenje strokovni kolegij pediatrične klinike v Ljubljani.

Vsi upravičenci do otroškega dodatka, ki smatrajo, da so po navedenih pogojih upravičeni do povišanja otroškega dodatka, lahko svojo zahtevo uveljavijo pri odseku za otroški dodatek pri skupnosti zdravstvenega zavarovanja Ravne na Koroškem oziroma prek socialne službe v Železarni Ravne.

F. K.

ŽELEZARSKÉ ZANIMIVOSTI

Češkoslovaška že od leta 1970 uvaža iz Brazilije 200.000 ton železove rude. Že letos bodo povečali ta uvoz na 250.000 ton in do leta 1975 na 500.000 ton. Pred kratkim so podpisali pogodbo za redni uvoz rude v dobi 12 let, to je do 1984. leta. Zanimivo je to, da bodo del uvožene rude izplačali v obliki opreme za termocentralo v vrednosti 50 milijonov dolarjev. Na splošno se Češkoslovaška vedno močneje uveljavlja kot dobavitelj opreme

Ati mi je povedal . . .

Ravenska osnovna šola je v drugi polovici aprila ob prevzemu in predaji kurirčkove pošte izdala posebno glasilo »Kurir«. Na začetku so pionirji napisali:

»Naši spomini ne segajo v krvave dni vojne. Kljub temu poskušamo dovolj ceniti slavno preteklost naših narodov. To glasilo je skromen prispevek k željam za rojstni dan tovarišu Titu.«

Pripovedoval je atek, pripovedovala je mamica, dedi, mladi pa so popisali delno po teh pripovedih spomine na dogodke iz NOB, delno pa so segli vase ter oblikovali lastne misli in čustva na to temo. Cela vrsta jih je sodelovala:

Irena Podbevšek, Cvetka Jehart, Marjana Lenasi, Marinka Bukovec, Jelka Paradiž, Bojan Medved, Lidija Bohnc, Janja Ivartnik, Lidija Lečnik, Marinka Janko, Alenka Kotnik in Sabina Vizjak.

Pred nami je torej dokaz, da naša šola goji tradicije NOB in da tudi srečanja mladih z borci in aktivisti dosega svoj namen.

Iz »Kurirja« objavljamo naslednje uvodno razmišljanje:

KAKO SEM POVEZANA Z NOB

Živimo pod svobodnim soncem. Življenje teče. V življenju se srečujemo z mnogimi dogodki, ki nas razveseljujejo ali žalostijo. Vse, tako radost in veselje kot bridkost in trpljenje, doživljamo v domovini. Domovina. To je beseda, ki nam vselej daje misliti. To je velik zaklad,

za kompletne tovarne v državah Južne Amerike, posebno pa v naglo razvijajoči se Braziliji.

Sovjetska zveza je pričela graditi novo železarno — velikanko v bližini mesta Novokuzneck, ki se nahaja v Sibiriji za Uralom. To mesto je že znano kot industrijski center zahodne Sibirijske in po kovaških izdelkih. Železarna bo imela kisikovo jeklaro s tremi LD konvertorji. Vsak konvertor bo imel kapaciteto 350 ton, tako da bo železarna izdelala letno v prvi fazi 8 milijonov ton, v končni pa 10 milijonov ton. Del železarne bo pričel obratovati leta 1973, do leta 1975 pa vsa železarna.

Švedska se je kljub ugodni situaciji s starim železom odločila za nabavo moderne naprave za peletiziranje železove rude. Pri firmi Dravo Co. iz ZDA so naročili napravo s kapaciteto 2,5 milijona ton peletov na leto. Naprava bo pričela obratovati 1973. leta ter bo povečala proizvodnjo peletov na Švedskem že na 8 milijonov ton na leto.

Italija. Čeprav se italijanska proizvodnja jekla zadnji dve leti ni dvignila, nameravajo zgraditi novo železarno v Kalabriji, na skrajnem jugu Italije. Železarna naj bi imela kapaciteto 4,5 milijona ton jekla ter naj bi predstavljala začetek industrializacije Kalabrije in zaposlovanja velikega števila nezaposlenih. Za to železarno še nimajo zagotovljenega denarja od državne banke, privatne firme pa ne kažejo zanimanja za to investicijo.

Dipl. inž. Rado Jelerčič

zatorej moramo gojiti do nje neskončno ljubezen. Živeti moramo in biti domovini tudi v težavah zvesti.

Če ljubiš svojo domovino kot svojo mater, si torej lahko prepričan, da imaš srečo, da ti zlato sonce pravice in svobode sijev v dno duše. Polniš se z bratstvom, živiš z ljudmi, ki te razumejo. Prepričan si, da imaš brate, ki jim največ pomeni domovina.

Ob teh mislih in besedah se človek poglobi v razmišljanje in v čas NOB. Spomniš se bratov, sester, dedkov in babic, ki so darovali življenje za nas. Ob smrti niso mislili nase. Vzklikali so z močnimi, z ljubeznijo napojenimi kriki — da so Slovenci. Videli so smrt, a so se ji uprli.

Videli so svet okoli sebe, videli so domovino, ki so jim jo ukradli.

Ob tem pogledu pa so zatrdno sklenili, da darujejo življenje, da bi živeli njihovi otroci svobodno.

Mi smo ponosni nanje in kljub smrti živijo z nami. Živijo v svobodni domovini, ki je grajena s krvjo in rokami.

Irena Podbevšek

OSKRBA MED DELOM

V zadnjih desetih letih se je oskrba delavcev med delovnim časom bistveno izboljšala ali spremenila. Odkar stoji v železarni skupna jedilnica, se je malica po moji nestrokovni oceni mnogo izboljšala vsaj po asortimanu. Tudi kosila je moč dobiti. Toda mnenja sem, da bi nadurna dela bila bolj nemotena in lažje izvedljiva, če bi v naši jedilnici delili kosilo tudi za bloke, ki so izdani v domu železarjev, saj je podjetje isto, pa tudi jedilnica v železarni verjetno spada pod obrat doma železarjev.

Moja druga pripomba se nanaša na čajno kuhinjo. Pred leti so tam kuhali

tudi kavo, še prej pa so v železarni delali celo sifon. Tega se bodo verjetno starejši sodelavci spominjali.

Kot večkrat opažam, delavci čaj bolj polivajo, kot pijejo. Jaz sem se ga že zdavnaj naveličal in ga morda enkrat na mesec okusim za spremembo. Verjetno je tako tudi z drugimi, ki pa ga pijejo samo zato, da se ne bi prehladili. Ta čaj je pravzaprav še precej drag. Šipek ni poceni, potem so tu še sladkor in razni dodatki. Tudi kuhanje ni zastoj, tako da bi morda izdelovanje oranžade, kot je recimo talisova, ne bilo nič dražje, pil pa bi jo vsak in sem mnenja, da je ne bi polivali.

Sicer delavci pijejo v jedilnici nekatere osvežilne pijače, a so tako drage, da bi tam lahko potrošili pol plače, če bi se hoteli vedno odžejati z njimi. Delavci pri težkih delih pa so kar pogosto žejni.

Seveda pri nas delavci dobivajo tudi mleko. Vendar to pripada le nekaterim, največkrat in predvsem žerjavovodjem. Med temi »srečniki« pa so tudi takšni, ki mleka ne marajo ali pa ga čisto malo spijejo, tako da ga uničijo in ga ni moč več komu drugemu ponuditi že iz higienskih razlogov. Mnenja sem, da bi lahko to mleko delili v skodelicah po obratih tistim, ki bi ga hoteli piti. Prepričan sem, da ga zaradi tega ne bi bilo treba nič več kuhati, saj so naši fužinarji bolj na mošt vajeni kot pa na mleko.

Tako se s pijačami in hrano pri nas precej razsipava, ne spomnimo pa se, kako je bilo hudo za hrano med vojno in kmalu po njej. Marsikje pa še danes, medtem ko imamo mi polne trebuhe, od lakote umirajo!

Upam, da ta članek ne bo naletel na gluha ušesa, in domnevam, da bodo sodelavci razumeli, kaj sem hotel povedati.

I. Večko

Goethe je bil minister, toda raje je delal duhovno.

(Iz šolskega spisa)

Te golote se kar ne moremo navaditi

Foto: F. Kamnik

Srečno vožnjo, gasilci!

VELIKA PRIDOBITEV GASILSKEGA DRUŠTVA ŽELEZARNE RAVNE

Že nekaj let smo na raznih strokovnih posvetih, občnih zborih društva in sestankih ugotavljali, da naša gasilska vozila ne ustrezajo več, ker so zastarela, skratka zaostali smo za hitrim tempom tehničnega razvoja in napredka podjetja.

Tehnično vodstvo, upravni in samoupravni organi so razumeli želje in potrebe društva in tako je 17. aprila prišel v naš dom nov gasilski voz TAM 5500/G. To je trenutno najodobnejše gasilsko vozilo jugoslovanske izdelave. To je kombiniran

voz z vgrajeno črpalko, ki je priklopljena na pogonski motor. Ima vgrajeno cisterno za 2200 litrov vode in 100 litrov penilne snovi TUTAGEN ter napravo za gašenje s peno in vodno prho — meglo.

To je velika pridobitev za naš delovni kolektiv, istočasno pa zelo pomemben pripomoček prostovoljnim in poklicnim gasilcem pri gašenju. S tem vozilom nam bo omogočeno gasiti skoraj vse požare, in to z uporabo vode, težke zračne pene, z vodno prho-meglo ter s posebnim dodatnim ročnikom še s srednjo zračno peno.

Z vodo lahko gasimo vse požare predmetov, ki niso nevarni. Pomembno pa je to, ker je v cisterni vozila že voda in lahko pričnemo takoj z gašenjem. S peno bomo lahko gasili vnetljive tekočine, kot rezervoarje za mazut, katran, oljne — kalilne bazene itd. Z vodno prho pa so možna razna ohlajevanja in podobno. To je kratek prikaz pomembnosti pridobitve za železarno, verjetno pa bodo naši vodilni imeli razumevanje za kraj — mesto Ravne. Če bo tu nastala kaka nesreča, bomo tudi tukaj pomagali. Naloga društva pa bo sedaj, da bomo čimprej strokovno usposobili naše soferje — strojnike, da bodo znali z vozilom in napravami čim boljše rokovati in jih čuvati, s tem pa jih čimdalj ohraniti, ker je to večletna udarna moč železarniških gasilcev, seveda pa z željo, da novi avtomobil uporabljamo čim več za strokovno vzgojo in čim manj za resne potrebe — akcije gašenja.

V najkrajšem času bomo članom kolektiva praktično prikazali uporabnost vozila in vseh naprav, ko bomo izvedli vaje po podjetju.

V. V.

Kakšna bo v bodoče naša organizacija samoupravljanja

Lani meseca decembra je delavski svet potrdil novo organizacijsko shemo tovarne. Z novo organizacijo so se ukinili dotedanji sklopi obratov, prav tako so se iz posameznih služb ali sektorjev izdvojili posamezni oddelki in pripojili novo osnovanim enotam. Potrjena organizacija pa ni več v skladu z dosedanjo organizacijo naše samouprave. To narekuje potrebo, da je v tovarni treba dopolniti naš statut, predvsem pa dopolniti tiste določbe, ki govorijo o naši samoupravni organizaciji in ureditvi. Ob naši novi samoupravni ureditvi pa bi že morali upoštevati določbe zadnjih ustavnih dopolnil. Sprememba organizacije samouprave in njena prilagoditev novi organizaciji tovarne pa je potrebna tudi zato, ker letos našim članom samoupravnih organov poteče mandat in je treba razpisati in izvesti nove volitve. Uveljavitev ustavnih dopolnil pa bo za nas vse zahtevna naloga, ki bo zahtevala precej predpriprav, predvsem pa strokovno delo.

Ker smo se v tovarni zavedali, da obeh nalog, če želimo, da bo delo v redu izvršeno, v tako kratkem času ni mogoče zadovoljivo opraviti, smo razmišljali o dveh predlogih in možnostih zadovoljive rešitve naloge, in sicer:

— da se predlaga, da se vsem članom naših samoupravnih organov podaljša mandatna doba za eno leto ali pa,

— da opravimo samo nujno potrebne dopolnitve statuta, tako da organizacijo samouprave prilagodimo organizaciji tovarne ter letos razpišemo in izvedemo volitve članov samoupravnih organov in da takoj nato pristopimo k delu ter pripravimo predlogov uveljavitve ustavnih dopolnil.

Po širši razpravi smo se odločili za drugo možnost. V tej smeri je tudi pripravljen predlog, ki je bil posredovan v javno razpravo. Treba je poudariti, da nekih posebnih novosti ni, da pa želimo na novosti, ki naj bi se s predlogom uvedle, posebej opozoriti. Kot organe upravljanja naj bi še tudi naprej zadržali svete obratov, svete skupnih služb in sektorjev. Namesto dosedanjih petih delavskih svetov sklopov obratov naj bi v bodoče bil DS enote metalurške proizvodnje, DS enote mehanske obdelave in DS sektorjev ter končno DS tovarne. Pri DS enot se uvažajo kolegijski izvršilni organi — odbor za proizvodnjo in komercialne zadeve, komisija za varstvo pri delu in stanovanjska komisija. Vsi našteti kolegijski izvršilni organi naj bi o določenih zadevah iz svoje pristojnosti tudi samostojno odločali.

Pri DS tovarne naj bi razen poslovnega odbora, ki naj bi imel komisijo za osnovna sredstva in komisijo za racionalizacije, ter odbor za splošne zadeve s stanovanjsko komisijo, komisijo za varstvo pri delu, komisijo za zadeve invalidov in borcev NOB in komisijo za obveščanje in kulturno dejavnost, kot kolegijski izvršilni organi bili še komisija za oblikovanje in delitev OD, komisija za kadre in delovna razmerja, komisija za oceno kršitev delovnih dolžnosti in izrekanje ukrepov in komisija za narodno obrambo in samozaščito.

Predvsem pri organih upravljanja v enotah in sektorjih bi bilo važno to, da so točneje naštetje dolžnosti in pravice odločanja, na kar je doslej bilo večkrat slišati pripombe, in da se kot kolegijski izvršilni organi predvidevajo in predlagajo tisti organi upravljanja in odločanja, katerim se lahko točneje določijo njihove pristojnosti ter vsebina in obseg dela.

Pri oblikah neposrednega upravljanja se je še nadalje zadržal referendum, se pa v predlogu opuščajo zbori zaposlenih in namesto njih uvaja delovna skupina. Delovna skupina naj bi bila skupina delavcev, ki deluje na ožjem delovnem področju, za njeno vodenje in delo pa bo odgovoren delovodja oziroma drug odgovorni delavec. Delovno skupino naj bi na predlog svetov obratov ustanovljal in odpravljal DS enote. Delovna skupina naj bi omogočala vsakemu, da lahko sodeluje v upravljanju, predvsem pa:

- pri oblikovanju stališč o določenih vprašanjih,
- pri izražanju mnenj in predlogov,
- pri sprejemanju informacij,
- pri postavljanju vprašanj s celotnega področja dela in poslovanja obrata, enote, tovarne in ZP.

Predlog določa tudi, kdo je dolžan odgovoriti na vprašanje, postavljeno na sestanku delovne skupine, določa pa tudi čas, do katerega mora delavec ali delovna skupina dobiti odgovor. Predlog tudi določa, da so se zaposleni dolžni seznaniti z informacijami, posredovanimi na sestanku delovne skupine, in da delavec, ki po lastni krivdi ni izkoristil pravic informiranja in je zato naredil za tovarno škodljiv postopek ali dejanje, stori posebno hudo kršitev delovne dolžnosti. Predlagano je, da sestanke delovne skupine sklicuje vodja delovne skupine po potrebi, najmanj pa jo mora sklicati vsaka dva meseca. Sestanek pa mora sklicati, če to zahteva najmanj 10 članov delovne skupine, sklicati pa tudi tedaj, kadar se obravnavajo vprašanja, o katerih bo delovna skupnost odločila pozneje na referendumu.

Če smo do sedaj pogosto govorili, da nismo dovolj informirani o poslovanju tovarne, delu naših samoupravnih organov ipd., potem naj bi delovna skupina razen drugih zadev, ki bodo obravnavane, služila tudi za posredovanje potrebnih podatkov in informacij.

Predlog tudi predvideva, da naj bi v bodoče mandatna doba članov organov upravljanja trajala štiri leta, s tem da bi se vsaki dve leti na novo volilo polovico članov, z omejitvijo, da nihče ne more biti dvakrat zapored izvoljen v organe upravljanja. Ker lahko pričakujemo, da v takem časovnem obdobju določeno število članov organov upravljanja preneha z de-

Samokritičnost je pogoj za dobro delo

Z delovne konference ZK železarne

Dne 24. aprila je bila delovna konferenca komunistov železarne, ki so se je udeležili kot gostje med drugim tudi tov. France Popit, sekretar CK ZKS, sekretar medobčinskega sveta ZK koroške regije in sekretar občinske konference ZK Ravne.

O delu konference bomo poročali v dveh delih. Danes objavljamo uvodni referat sekretarja Alojza Kneza, dipl. inž., ter ugotovitve komisije o vzrokih in posledicah februarke prekinitve dela, v junjski številki pa bomo priobčili povzetek razprave in sklepe.

Referat sekretarja ZK tov. Kneza.

V današnjem trenutku daje družbenemu in političnemu življenju tako v Jugoslaviji kot Sloveniji podoba poglobljanje novih socialističnih samoupravnih družbeno-ekonomskih in političnih odnosov. Današnji politični položaj kaže vse bolj neposreden spopad na vseh področjih družbenega življenja, novih samoupravnih odnosov v družbi in njegovih nosilcev s preživelimi nesamoupravnimi tehnokratskimi in birokratskimi elementi v našem družbenopolitičnem sistemu. Samoupravljanje kot družbeno ekonomski odnos se pogloblja, to nam zagotavljajo tudi ustavna dopolnila. Pogloblja se s silo svojega lastnega delovanja kot z delom in podporo ZK, sindikatov, mladine, socialistične zveze itd. Seveda ta boj ne poteka lahko in ne enostavno.

Čeprav lahko za našo delovno organizacijo trdim, da nas povedano v tolikšni meri ne tangira, vendar ne morem mimo dejstva, da vse le ni v redu, da so se določeni problemi nakopičili ali pa prepočasno reševali, posledica pa je bila prekinitve dela, ki nas je vse prav neprijetno prese-

lom v tovarni, je razen drugih določb navedeno, da če med trajanjem mandatne dobe posamezni član organa upravljanja preneha z delom v tovarni, imenuje v takem primeru volivna komisija na njegovo mesto tistega kandidata, ki je na volitvah med kandidati, ki niso bili izvoljeni, dobil največ glasov. Če pa se tudi tako izmenja $\frac{1}{3}$ članov organov upravljanja, mora delavski svet razpisati za vsa izpraznjena mesta članov organov upravljanja nadomestne volitve. Ta predlog, če se bomo v razpravi zanj odločili in bo sprejet, pomeni, da bomo morali v vseh volilnih enotah oziroma obratih za člane organov upravljanja kandidirati več kandidatov, kot se jih bo sicer izvolilo. S tem bomo napravili bolj demokratičen že sam postopek, omogočili pa volilcem tudi večjo izbiro kandidatov.

Razen predlagane nove organizacije samoupravnih organov predlog dopolnitev in sprememb statuta predvideva dopolnitve tudi v nekaterih drugih poglavjih. V teh poglavjih ne gre za bistvene spremembe, ampak samo za uskladitev z zakonskimi predpisi, ki so bili sprejeti že po tem, ko je naš delavski svet zadnje dopolnitve statuta potrdil.

netila. Opozorila je na slabosti v delu ZK, sindikata, samouprave, pa tudi strokovnih služb v podjetju. Smatram, da družbenopolitične organizacije ne morejo prevzeti vse odgovornosti, ker so bili vzroki za prekinitve dela globlji in se moramo sedaj vsi obrniti vase ter s skupnimi napori storiti vse, da krizo čimprej prebrodimo.

Kar se zveze komunistov tiče, smo bili v preteklem obdobju dovolj aktivni, sestajali smo se tako po oddelkih kot tudi na nivoju podjetja ter se aktivno vključevali v vsa dogajanja v tovarni. Komunisti smo opozarjali na probleme, ki tarejo delovne ljudi, na določene nepravilnosti, ki so se pojavljale. Moramo pa biti samokritični ter priznati, da še nismo dovolj učinkoviti pri razreševanju konfliktov, moramo postati bolj borbeni ter prodorni. Tudi v naše delo, v delo ZK Železarne Ravne, moramo dosledno vpeljati nove metode dela, da bosta naša vloga in položaj v tovarni dovolj odločilna. Postati moramo osnovni oblikovalec politike ob vseh pomembnih vprašanjih v tovarni, ki zadevajo neposredno delovne ljudi pa tudi delovno organizacijo kot celoto. Učinkoviti moramo postati tudi do drobnih vsakodnevnih problemov delavcev. Če ne bomo imeli jasno začrtane politike o posameznih vprašanjih, bo delal lahko vsak komunist po svoje. Torej bo upošteval ali pa ne upošteval splošno politiko višjih organov ZK.

Naloge

Opredejati se moramo do vseh pomembnih družbenoekonomskih in političnih vprašanj v železarni od oddelka pa do tovarniškega komiteja. Opredejavanje mora biti konkretno izhodišče za akcijo. Določiti moramo nosilce nalog, opredeliti odgovornost ter določiti tudi termine reševanja nalog. Oceniti moramo uresničevanja nalog in klicati ljudi na odgovornost.

Organizacijsko moramo izpopolniti zvezo komunistov, da bomo bolj ažurni in s tem učinkovitejši, ne smemo zaostajati za dogodki.

Zagotoviti moramo kontinuiranost dela zveze komunistov.

Z vso resnostjo se moramo lotiti idejno-političnega usposabljanja članov zveze komunistov.

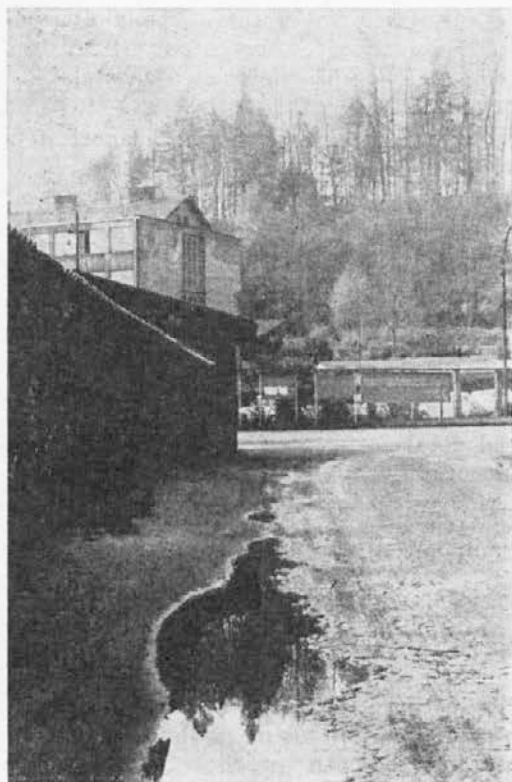
Važna je koordinacija političnega dela, če bomo hoteli usmerjati delo drugih družbenopolitičnih organizacij ter samoupravnih organov.

V svojem nadaljnjem izvajanju bi se rad dotaknil nekaterih torišč, kjer bomo morali biti komunisti Železarne Ravne še posebej prisotni.

Samoupravna praksa

Da so delavci izrekli nezaupanje DS, to pomeni samoupravnim organom, mora biti za nas alarm. To je opozorilo na nesamoupravni položaj delavca, je slabo informiran, njegove možnosti za vpliv na dogajanje v tovarni so premajhne. Napraviti moramo odločen preobrat, kajti samoupravljanje in upravljanje, skrb za razvoj podjetja, tehnološka disciplina v procesu dela itd., je dolžnost in pravica slehernega člana delovne skupnosti, pa naj si bo v neposredni proizvodnji ali pa na vodilnem delovnem mestu. Osnovno izhodišče delovanja zveze komunistov mora biti izboljšanje samoupravnega položaja delavca, skratka, da izvajamo 21. in 22. ustavni amandma, ki nas vse obvezuje. Zavedati se moramo, da gre za položaj delavcev kot osnovnih nosilcev ustvarjanja dohodkov in odločitev o njegovi delitvi, gre torej za zagotovitev njihovih možnosti, da bodo lahko uveljavljali p. vice in prevzemali odgovornosti, ki jim pripadajo po ustavi. Tu ne gre v prvi vrsti za decentralizacijo sredstev, ampak za sistem potrebne koncentracije sredstev na samoupravnih osnovah, za ustrezen razvoj in za tako demokratizacijo odločitev o tem, da bodo delavci tako koncentracijo sredstev razumeli in normalno sprejeli kot svojo obveznost in nalogo.

Aprilsko zrealo

Delitev osebnih dohodkov

Slabosti sedanjega pravilnika o delitvi dohodkov in osebnih dohodkov vsi poznamo. Tudi v naši delovni organizaciji bomo morali komunisti spodbujati tako nagrajevanje, ki bo vsakega zaposlenega delavca spodbujalo k produktivnemu ustvarjalnemu, odgovornemu delu in bo imelo kar najbolj pozitiven učinek na gospodarjenje naše delovne skupnosti. Zato je treba razviti čimbolj objektivno vrednotenje uspešnosti dela z dovolj natančnimi in zanesljivimi merili. Ti so sestavni del vrednotenja dela. Poleg drugih kriterijev moramo predvsem zagotoviti:

- samoupravnost delitve dohodka in osebnih dohodkov,
- javnost kriterijev,
- objektivnost kriterijev za fizične in umske delavce.

Kadrovska politika

Odkrito moram povedati, da zveza komunistov v Železarni Ravne nima odločilnega vpliva pri oblikovanju kriterijev ter pri izbiri kadrov na vodilna delovna mesta. To pomanjkljivost v našem delu moramo čimprej odpraviti ter se zavzemati za to, da bodo na vodilnih delovnih mestih, kjer je delo z ljudmi, celoviti ljudje.

Osnovni kriteriji morajo biti naslednji:

- strokovnost,
- družbenopolitična angažiranost,
- pravilen odnos do samoupravljanja in do družbenopolitičnih organizacij,
- pravilen odnos do sodelavcev,
- kar je še posebej važno: pravilen odnos do dela.

Naštel sem samo nekaj področij, kjer bomo morali biti komunisti v železarni zelo prisotni. Ker je naša trajna odločitev, da gradimo socialistično samoupravno družbo, katere glavni nosilec je neposredni proizvajalec, moramo tudi v zvezo komunistov sprejemati čimveč članov iz njihovih vrst, če hočemo, da bo zveza komunistov postala bolj razredna in tudi učinkovita.

Struktura zveze komunistov v železarni kaže, da nas je vseh sedaj 285, od tega je 11 žena. Neposrednih proizvajalcev je 170, vodilnih, vodstvenih in ostalih umskih delavcev je 115.

Po starostni strukturi nas je od 28. do 35. let 113, kar je sorazmerno ugodno.

Če gledamo strukturo v celoti, ne moremo reči, da je slaba, vendar nas je še premalo, našo organizacijo moramo povečati, predvsem je treba sprejeti več mladih članov iz vrst neposrednih proizvajalcev. Zavedamo se, da je sprejemanje v zvezo komunistov naša stalna naloga, pri tem beležimo tudi uspehe, saj smo uspeli našo organizacijo povečati kljub nekaterim izstopom. Tudi danes bomo svečano sprejeli v naše vrste 8 novih članov. Sprejemanje članov poteka predvsem v oddelkih. Ob tej priložnosti bi poleg nekaterih sekretarjev v železarni še posebej pohvalil aktiv mladih komunistov na metalurški šoli, ki je pred kratkim sprejel 11 novih članov.

Smatram, da smo na dobri poti. Dejavnost zveze komunistov se krepi tudi v naši delovni organizaciji in naši delavci nam zaupajo, to je pa še veliko bolj obvezujoče, da bomo naše skupne probleme čim uspešneje reševali in s tem pritegnili k sodelovanju tudi tiste sodelavce, ki še stojijo ob strani.

Naloge

Do izraza morajo priti stališča in interesi neposrednih proizvajalcev.

Stališča je treba sprejemati demokratično, članstvo mora o njih razpravljati, ko so pa enkrat sprejeta, jih je treba dosledno izvajati.

Zagotoviti moramo javnost dela zveze komunistov.

Delovanje proti uveljavljanju samoupravljanja ali oviranje njihovega nadaljnega razvoja je nezdržljivo s članstvom v zvezi komunistov, nezdržljivo pa je tudi z opravljanjem javnih funkcij in vodilnim položajem v naši tovarni. Zveza komunistov železarne mora za idejno in akcijsko diferenciacijo med člani to merilo dosledno upoštevati.

Komunisti Železarne Ravne se zavedamo, da so osnovni vzroki za prekinitve, dela v sami železarni, vendar ne moremo mimo nekaterih pojavov, ki so izven naše tovarne in ki močno vplivajo na razpoloženje naših delovnih ljudi. Samo nekaj teh pojavov bi naštel: nelikvidnost, nekontrolirana rast cen, nepopravnavanje obveznosti do gospodarstva, nekontroliran porast osebnih dohodkov predvsem v negospodarskih sferah itd. Delovni ljudje v Železarni Ravne, ki trdo delajo ter ustvarjajo, ne morejo razumeti, da za prodano blago ne dobivamo plačila, da je delovna organizacija v vedno večjih težavah. Upravičeno pričakujejo in zahtevajo, da se ti problemi začnejo hitreje reševati, kot se pa trenutno rešujejo.

Komisija, ki jo je imenoval tovarniški sekretariat ZK, da razišče vzroke in poda oceno o februarški prekinitvi dela, je ugotovila naslednje:

Po naši sodbi je nedvomno pomemben vzrok za štrajk v tehniki obračunavanja OD, ki je vezan na mesečno realizacijo, ta pa je močno odvisna od splošnih go-

spodarskih gibanj v državi. Zaradi pretočnega prilagojevanja OD višini mesečne realizacije so ob visokih poslovnih dosežkih zadnje mesece lani OD relativno zelo hitro porasli, z nižjo realizacijo na začetku letošnjega leta pa zopet padli. Temu se je pridružila še široka razprava o izplačevanju zaostalega dela OD iz meseca decembra 1971. Problem zaostalega dela OD se je pojavil s prehodom obračuna OD na računalniški obračun. Ta zaostali del je obsegal dodatek za stalnost, variabilni del ter premijo. Do delavcev so prišle dezinformacije o tem izplačilu, in ko so dobili januarja in februarja nizke OD, so bili prepričani, da se je zaostali del OD izplačal na njihov račun.

Pravilnik o delitvi OD ima svojo slabost v tem, da je omogočal velika nihanja OD, odvisno od poslovnega uspeha, ter da je upošteval stimulacijo za nazaj. Prav tako pa je tudi zelo kompliciran. Pri večini zaposlenih, predvsem pa pri neposrednih proizvajalcih je tako ostajal vedno sum, da niso dobili tega, kar so zaslužili. To je seveda povzročalo nezadovoljstvo že precej časa. Zato bo potrebno z novim pravilnikom vzpodbujati neposredne proizvajalce ter zoževati socialne razlike z boljšo in ustrežnejšo strukturo notranje delitve. Zlasti je to potrebno zaradi vplivov inflacije, ki prizadene v prvi vrsti sodelavce z nižjimi dohodki.

Za samoupravljanje lahko trdimo, da ni dovolj učinkovito in celo izgublja ugled. Opažamo zaskrbljujoč pojav, da delavci iz neposredne proizvodnje odklanjajo funkcije in sodelovanje v samoupravnih organih, ker je delo v njih odgovorno in so izpostavljeni včasih tudi kritiki. Premalo se čuti vpliv neposrednega proizvajalca, ki zaradi tega počasi izgublja čut pripadnosti delovni skupnosti, izgublja čut, da je upravljalca in samoupravljalca, se umakne in ima do podjetja samo še mezni odnos. Posledica tega je, da hoče čim višji OD, problemi in težave delovne skupnosti pa se ga ne tičejo.

Reševanje socialnih razlik v naši tovarni je tudi še odprto vprašanje. Morali bomo pričeti delati na pripravi socialnega programa in ugotoviti, kaj lahko naredimo doma sami in na kaj je potrebno opozoriti širšo družbeno skupnost. Z organizacijo dela moramo doseči take pogoje, da bodo sodelavci lahko s svojim delom ustvarjali višje OD. Borili se bomo tudi proti neupravičeno velikim razponom OD, ki ne izvirajo iz vložene delovne vrednosti. Prizadevali si bomo, da bodo odgovorne službe sproti zasledovale in analizirale gibanje OD.

Komunisti zelo kritično opozarjamo na medsebojne odnose v naši tovarni, ki niso na primerni višini. Sodelovanje moramo izboljšati tako na relaciji sebi enakim, kot na relaciji nadrejeni—podrejeni. Ljudje je treba poslušati brez nestrpnosti ter odkrito in pošteno odgovarjati na zastavljena vprašanja. Pri tem zlasti ne smemo pozabiti na to, da so naši skupni napori usmerjeni k doseganju istega cilja.

Dejstvo je, da so vzroki za splošno nezadovoljstvo zaposlenih tudi izven tovarne, in sicer v splošni inflaciji, porastu cen in neobvladanem gibanju OD, predvsem v negospodarski sferi. Inflacija posebno neugodno vpliva na delavce z nizkimi OD

ter jih ogroža v eksistenci. Položaj tovarne pa je težaven zaradi nelikvidnosti, zaradi pomanjkanja električne energije, pomanjkanja vložka itd. Vedno bolj sili v ospredje vprašanje, ali smo res samo zaposleni v gospodarstvu dolžni izvajati gospodarsko reformo in program stabilizacije.

Posledice prekinitve dela so politične, materialne in seveda tudi moralne.

Zelo težko so prizadeti samoupravni organi v podjetju, ker so jim zaposleni izrekli javno nezaupnico, tako centralnemu DS kakor njegovemu predsedniku. Napadalo se je odgovorne vodilne delavce v podjetju, strokovni kader ter sindikat. Posamezniki so napadali in blatili tudi zvezo komunistov, čeprav ji je večina delavcev izrekla zaupanje in od tovarniškega komiteja ZKS zahtevala, da reši njihove probleme.

Tudi ekonomsko materialne posledice so velike, saj je v celotni železarni izpadlo ca. 7400 delovnih ur. Spričo težavnega položaja je ta izguba še bolj boleča.

Za vodilne ljudi v podjetju je bil to tudi velik moralni udarec, saj so njihovo delo bodisi strokovno ali družbenopolitično, posamezniki razvrednotili, zato so dobili občutek, da njihovo delo ni cenjeno in da so odveč.

Štrajk ni bil organiziran. Zapustil je sorazmerno težke posledice, vendar smo se ob njem tudi marsičesa naučili. Čeprav je štrajk zadnja oblika boja delavcev za njihove pravice, so komunisti obsodili tak način reševanja problemov, ker smatrajo, da še niso bile izčrpane vse možnosti za sporazumevanje in reševanje nakopičenih problemov.

Komunisti v železarni Ravne se štrajka aktivno niso udeležili. Ko je izbruhnil, pa ga preprečiti tudi ni bilo mogoče. Zaradi tega je vso odgovornost v zvezi z dogodki prevzel na sebe tovarniški sekretariat ZKS, ki je skušal skupno z vodstvom podjetja najti sporazum s stavkajočimi in nazadnje tudi uspel pomiriti situacijo.

Medsebojni odnosi v podjetju niso dovolj dobri. Tu bo potrebno še veliko prizadevanj. Problem je položaj človeka na delovnem mestu in medsebojnih odnosov na relaciji nadrejeni—podrejeni. Ravno v teh odnosih je skrito prenekatero nezadovoljstvo in razočaranje, ki se zrcali v splošnem počutju na delovnem mestu.

V naši tovarni je nujno, da si izoblikujemo take oblike in metode dela organov samoupravljanja, da bo v njih sodelovalo čim večje število sodelavcev iz neposredne proizvodnje. Ustavni amandmaji nam dajejo vse možnosti, da samoupravo še bolj približamo delovnim ljudem.

Problem informiranja v naši delovni skupnosti, predvsem pa sodelavcev iz neposredne proizvodnje, se že urejuje. Obveščanje mora postati sestavni del poslovne politike, ker le dobra informacija omogoča vsakemu članu delovne skupnosti, da uspešno sodeluje pri kreiranju politike podjetja. Poseben poudarek bomo morali dati ustnemu informiranju prek mojstrskega kadra; informiranje je tudi dolžnost.

Mišljenje članov ZK je, da neposredni delovodski kader ni odigral svoje vloge, predvsem na začetku prekinitve dela, ko je pasivno stal ob strani ter prepustil ini-

ciativo drugim. Vendar moramo ob tem podati celovitejšo sliko ter poudariti, da je ta kader nezadovoljen in je pri njem že dalj časa prisotna miselnost, da je za svoje delo in odgovornost preslabo nagrajen. Tudi ta problem bo potrebno začeti reševati na nivoju celega podjetja.

Že prej smo govorili o štrajku kot zadnji obliki boja delavcev za njihove pravice, vendar ne moremo vseh pravic zreducirati le na boj za višji OD. Verjetno je vsem znano, da lahko višje OD pogojujejo le ugodnejši poslovni rezultati. Mnenja smo, da bi morali ob zahtevah po višjem OD, primarno razpravljati predvsem o odgovornosti ljudi do dela, o disciplini v tehnološkem postopku, o odpremnih rokih, o zdravstveno-tehničnem varstvu sodelavcev, o znižanju izmečka, o povečanju produktivnosti, o čuvanju osnovnih sred-

stev, o povečanju izvoza in ne nazadnje o pogojih na tržišču, o nelikvidnosti in zelo težavnem položaju spričo delovanja medsebojne poravnave.

Stalno govorimo, da smo vsi samoupravljanci. Ob štrajku pa so nekateri gledali na to zelo ozko, tj. samo tisti del samoupravljanja, ki daje pravico do delitve ustvarjenega dohodka. Samoupravljanje je brez dvoma kompleksnejše, zato lahko obravnava samo enega področja brez ozira na drugega povsem popači hotenja in napore celotne delovne skupnosti.

Jasno je, da brez boljših poslovnih rezultatov ne moremo pričakovati rasti OD, zato naj bodo naši naporji usmerjeni predvsem v to. Seveda pa pri tem ne smemo pozabiti na napake, ki so nam v preteklosti rahljale strnjene vrste sodelavcev v boju za doseg boljših rezultatov.

DOMA IN NA TUJEM

Mleko se je podražilo za 36 odst., kurilno olje za 35 odst. itd.

S kakšnim računalnikom bomo izračunali letno dovoljeno poprečje v višini 5 odst. ...?

Tunel med Francijo in Anglijo bo veljal 340 milijonov funtov šterlingov.

Prekinjena so bila pogajanja med Japonsko in Kitajsko o dobavi jekla, ker niso dosegli soglasja o izvoznih cenah.

Pol milijona »hroščev« bo VW prodal letos v Ameriko.

ZSSR gradi na reki Jenisej največji kompleks elektroindustrije — mesto se bo imenovalo »Elektrograd«. Imelo bo 70.000 zaposlenih.

Dumpinško carino bo Britanija uvedla na surovo železo iz NDR. NDR dobavlja železo po 20 funtov, domicilna cena v Britaniji pa znaša 34 funtov na tono.

Slabi upi so za gradnjo tankerjev, ker jih je po mnenju I.T.B.G. do leta 1974 dovolj.

Mi premalo, Nemci preveč. Lansko leto so Nemci pri menjavi toka imeli presežek 6,6 TWh. Zgradili so novih central za 2600 MW.

75 milijard lir kredita so Italijani dali Rusom za gradnjo kamionske tovarne ob reki Kami.

7,5 milijonov ton jekla bo letos izvoženega v Ameriko iz držav EGS.

»Niso važni majhni ali veliki, dobri so ekspanzivni!« je dejal pred kratkim predsednik bosanske vlade Dragutin Kosovac.

Predsednik zvezne vlade je obiskal velik sarajevski kolektiv, kjer so mu »privlekli na dan cel voz težav«. Nato je med štirimi očmi govoril z direktorjem podjetja, ki mu je povedal, da stvari dobro te-

Mlado listje

čejo! »Zakaj pa potem jamraš?« »E, tovariš Džemo, če celotni zbor jadikuje, ne morem jaz peti sam!«

Gospodarski potencial EGS.

Nekaj podatkov o evropski gospodarski skupnosti (kratica EGS):

prebivalstvo: 260 milijonov

gospodarski potencial v milijardah dolarjev v letu 1970:

Zahodna Nemčija	186
Francija	148
Anglija	120
Italija	93
Nizozemska	31
Belgija	26
Danska	16
Norveška	11
Irsko	4
Luxemburg	1

Zunanjetrgovinsko ravnovesje:

skupni uvoz	75,6
skupni izvoz	75,7

Torej nekaj več izvažajo, kot uvažajo!

VELIKI SISTEMI

Sekretariat ZK Srbije je delal obširno analizo integriranih velikih sistemov MAG, MINELA, Magnochroma, UMI, Crvene zastave, PIK in drugih. Smatrajo za »famo«, da veliki sistemi lažje prenašajo tržne potrebe in zakonsko-regulativne nesigurnosti ali nekontinuiranost, ker naj bi z vsestranskim manevriranjem in prelivanjem sredstev dosegli uspehe. Nasprotno pa so z multiplicirajočimi, vedno sozavisnimi niansami planiranja proizvodnje in prodaje toliko občutljive, da obstanek zahteva **nedvoumnost**, preciznost in trajnost ekonomskih instrumentov in jasnost gospodarske politike skupnosti.

Pomanjkanje teh in razno »botrovanje« in »pritiski« v integracijskih gibanjih pa so privedli do zmanjšanja akumulativnosti v združenih podjetjih, do osipanja in celo do bega kadrov v manjša podjetja.

Cilji h katerim teži velika organizacija, morajo biti pregledni, jasni, dovolj precizni in upravičeni, pravi Ekonomska politika.

S KNJIŽNE POLICE

CIRIL ZLOBEC: Čudovita pustolovščina. Državna založba Slovenije, Ljubljana 1971. 149 str.

Pesmi iz Zlobčeve zadnje pesniške zbirke predstavljajo izbor iz njegovih dosežanih zbirk: Pesmi štirih (1953), Pobjeglo otroštvo (1957), Ljubezen (1958), Najina oaza (1964) ter Pesmi jeze in ljubezni. Na novo so dodane le štiri (Kontrapunkt revolucije, Nenavaden dan: 9. 8. 1970, Jaz, jezdec in konj, Vse poti so past). Vsekakor je iz knjige moč začuti celovito pesniško fiziognomijo Cirila Zlobca, katerega inspiracija je izrazito čustvene, često čutne narave. Njegova pesem je metaforičen odziv na svet, kakršen je, in v njenem središču je pesnik sam. Mitja Mejak, ki je zbirki napisal spremno besedo, ugotavlja širok čustveni in miselni razpon Zlobčeve poezije; »ta razpon sega od jeze, ki pomeni upor, do ljubezni, ki je ustvarjanje«.

DRAGO JANČAR: Romanje gospoda Houžvičke. Založba Obzorja, Maribor 1971; 167 str.

Drago Jančar sodi k najmlajši generaciji naših proznih ustvarjalcev in pričujoča knjiga je njegov knjižni debut. Dovolj samosvoj in obetaven ter hkrati mikaven za ljubitelja sodobne moderne proze. Jančar se šele koplje do svojske podobe (v nekaterih reističnih besedilih je še čutiti odmeve šeligovstva), čeprav jo že dovolj določno nakazuje: kaže, da dobivamo z njim pisatelja, ki mu je beseda voljno orodje in gradivo hkrati, saj se mu na mestih povzpne do prave bravuroznosti. Knjiga vsebuje 12 besedil, med katerimi je po enovitnosti in stilni čistosti zgodba Čas za poizvedovanje na prvem mestu (posebej še poglavje z naslovom Ob sedmi uri naslednjega dne ali kako so branjevke budile jutro).

VLADIMIR KAVČIČ: Onkraj in še dlje. Mladinska knjiga, Ljubljana 1971; 248 str.

Po svojih dimenzijah se najnovejši Kavčičev roman ONKRAJ IN ŠE DLJE vključuje v sodobno slovensko prozo Šeligovega in Jovanovičevega tipa, čeprav jih ne kaže med seboj primerjati. Svet, kakršnega smo vajeni, se nam pred očmi razkroja v svoje drobne detajle, hkrati pa dobiva nenavadne razsežnosti, ki ga

SESTANKARSTVO

V beograjskem klubu samoupravljalcev so izračunali, da:

- poprečen sestanek traja 4 ure,
- 62 odst. tega časa porabi tisti, ki ga je sklical,
- 12 odst. prvi diskutant,
- 26 odst. pa 30 ostalih diskutantov.

ATOMSKE CENTRALE

V letu 1980 bodo v ZRN dajale že eno tretjino vse elektroenergije jedrske centrale.

ZA ČLANE AVTOMOTO

Radialke bo odslej delalo Borovo.

F. B.

kažejo v novi, hladno logični, racionalni luči. V spremni besedi pravi urednik: »Svet teh nenavadnih dimenzij ima neko hladno in, mogli bi reči, superlogično zakonitost — drugačno od naše dobre in zemeljske zakonitosti —, kateri človek, ki se ji je zapisal, ne uide... Nam in pisatelju pa more ostati upanje, da nas ta svet zebe in da se mu upiramo.« V resnici, ko knjigo prebereš, te zazebe. To pa je tudi že njeno priporočilo.

MARJAN KOLAR: Sezuj se, kadar stopiš v mošejo. Roman. Založba Obzorja, Maribor 1971; 108 str.

Roman ali daljša novela Marjana Kolarja je doslej njegova peta knjižna objava. Osnovni stržen, ki iz njega rase izpovedna struktura dela, je človek — delavec, razpet med delom in svojim osebnim življenjem. Oboje je med seboj nepreklicno usodno prepleteno in oboje je junakom pričujočega dela enako sveto kljub trdoti vsakdana ali morda prav zaradi nje. Od tod skoroda pobožen odnos do teh dveh gibal Kolarjevih junakov: »Tako jim je bila potem po letih stiske prva pot nazaj v tovarniške hale kot božja pot, da so se sezuli pred šihtom pobožno ter boski postali v toplem fabriškem pesku, preden so v lesenih coklačah zatopotali k delu, srečni, da smejo spet garati...« Ali pa: »In prisegel si je (Černjak), da se bo v veži, preden bo vstopil, zmeraj pobožno sezul, da ne bi kdaj prebudil fanta...« Delo je zaradi svoje neposrednosti živa podoba današnjega dne in pravi demanti socrealističnega opisovanja delavca in njegovega življenja.

MIRA MIHELICH: Ogenj in pepel. Državna založba Slovenije, Ljubljana 1971; 207 str.

Mira Miheličeva je posvetila vse svoje pisanje (v povesti, romanu in drami) naši stvarnosti, pa naj gre za polpretekli ali sedanji čas. Njena izpoved (kajti vsa njena besedila, pa naj so še tako epska, ne morejo mimo nje) je pretehtana in prav nič koketna. V pričujočem romanu se v okvirni zgodbi retrospektivno obrača v čas NOB. Prizorišče je Ljubljana, ambient pa malomeščansko okolje. Dejanje je zgoščeno na tri dni, v katerih se razpletejo pred nami usode nekdanjega senatorja (liberalca), njegove hčerke Tanje, nečaka Sava in njegove sestre Iris ter padra Giovannija. Smo sredi političnih vrenj (vse od liberalne smeri, plave garde pa tja do belogardistov), kjer se vse nekdanje slovenske oblastvene moči združujejo zoper komuniste. Tanja se iz tega izvije in se prek smrti ilegalca Martela pa prek smrti bratranca Sava na drugi strani pridruži ilegalcem v Osvobodilni fronti. Miheličina pripoved je mirna in poglobljena.

ALOJZ REBULA: Gorje zelenemu drevesu. Dnevnik. Založba Obzorja, Maribor 1971; 255 str.

Knjiga je v pravem pomenu besede dnevnik, se pravi, da vsebuje dnevne zapise avtorja o vseh mogočih problemih iz današnjega časa, od vsakdanjih drobnih zapisov iz življenja ljudi pa do filozofskih

in estetskih razmišljanj. Časovno zajema obdobje od 20. oktobra 1962 do 29. decembra 1964. Avtor je sam zapisal: »Izbiri tega obdobja ni botroval kakšen poseben vidik. Do te izbire je prišlo po naključju, saj imam zapiske tudi izpred tega časa in po njem. Sicer pa — obrni klepsidro kakor hočeš, vanjo se bo zmeraj iztekal čas, ne večnost.« Vsebina knjige je izostreno časovno pogojena, živa in odzivna ter pomeni prepotrebno branje zlasti za slovenskega intelektualca, s čimer pa ne menimo, da je primerna samo zanj.

DIMITRIJ RUPEL: Tajnik šeste internacionale. Založba Obzorja, Maribor 1971; 196 str.

V obsežni spremni besedi imenuje T. Kermauner roman Dimitrija Rupla »izredno zanimivo, zares novo literaturo na Slovenskem«. V čem je ta novost? Vsekakor sodi pisatelj v skupino slovenskih reistov najnovejše, s pridom se uveljavljajoče smeri pri nas (Šeligo, Jovanovič, Šalamun idr.), in sicer v njeno ludistično varianto. Ruplu je svet in življenje na njem (kar pomeni hkrati vse odnosnosti) igra, ki se mu v ustvarjalnem procesu sama kreira v stvari — besede. Zato odpade pri njem vse izkustveno, osmišljajoče in resnico odkrivajoče; kajti svet in odnosi, kakršni se mu pletejo v procesu pisanja, so edina realiteta in zunaj nje ni ničesar. Zato je v osnovi vse besedilo ena sama metafora, ki pa je v svojih sestavinah zelo konkretna, razsežna in mnogostrana, saj se dotika tudi takih področij, kot so politika, spolnost itn. — seveda z zornega kota neprestano se menjavajoče igre. Tudi jezik, ki je zelo konkreten, kaže Rupla — esteta.

TONE SVETINA: O boju, porazih in zmagi. Razmišljanja ob vojnogodovinskem romanu Ukana. Komunist, Ljubljana 1971; 128 str.

»Pričujoče delo Toneta Svetine je zbir esejev, ki jih je avtor lani objavil v listu Komunist. Temu smo dodali še povzetek znane pisateljve epopeje 'Ukana' in fotografije več avtorjevih skulptur,« je zapisano v uvodni besedi. Knjiga obsega 12 esejev, v katerih razmišlja avtor o problemih, ki zadevajo revolucijo, umetnost, človeške etične prvine in slovensko stvarnost v njihovi medsebojni povezavi. Knjigo zaključuje kratka vsebina Ukane in avtorjeva razčlemba njenih komponent.

JANEZ ŠVAJNCER: Že nekoč, danes, jutri. Založba Obzorja, Maribor 1971; 222 str.

Novi roman Janeza Švajncerja je (če upoštevamo še podnaslov — Hvalnica ljubezni) pravi panegirik tisti čustveni odzivnosti na okolico, ki ji pravimo ljubezen. Sama zgodba tega najnovejšega »Romea in Julije« je preprosta: Tihomir in Lidija se sprva ne poznata niti nista več rosna mladenka in mladenič. Toda po njunem prvem naključnem srečanju se razvije med njima ljubezen, ki skuša živeti — po avtorjevem prepričanju — elementarno, mimo vseh deformacij sodobnega sveta, ki so tudi ljubezen preusmerile od njenega pravira — od narave. Nekoliko nepričakovani zaključek nakazuje dileme ne le znotraj teme, temveč tudi zno-

Vaški muzikantje

Foto: F. Kamnik

traj izpovedne misli romana samega. Slogovno privzema besedilo nekatere elemente reističnega romana; le-ti pa se prepletajo s tradicionalnim izročilom, ki v besedilu prevlada. Vsekakor tekst, ki po svoje kaže na mnogoličnost sodobnih tokov.

PAVLE ZIDAR: Učiteljice. Založba Obzorja. Nova obzorja. 86. Maribor 1971; 275 str.

Novele, ki so zbrane v pričujoči knjigi, je avtor objavljala že prej v revialnem tisku. Naleteli so na različen odziv pri braveih, saj se Zidar z neusmiljeno resnicoljubnostjo in osebno prizadetostjo dotika tiste teme, ki se mu je rodila iz lastne izkušnje — iz učiteljevanja. Kdor pozna Zidarjevo pisanje, ve, da je njegovo pisanje neizprosno, izostreno in naravnostno, pri čemer je jasno čutiti pisateljev osebni temperament, ki se skozi prizmo svojega doživetja brez pridržkov in ne glede na posledice jasno odloča za »da« ali »ne«. V 10 novelah upodablja »drobne, vendar za njegove junakinje usodne poklicne in zasebne tragedije, skrite pod mirnim zunanjim obličjem vsakdanjosti: erotične in zakonske probleme in zaplete, osamljenost in propadanje izobraženca na podeželju, spore z oblastjo, ki ljubosumno bedi nad njegovim početjem, in podobno.« Večina novel časovno reflektira polpretekli povojni čas.

IVO ZORMAN: Pedagoška komedija. Založba Obzorja, Maribor 1971; 400 str.

»Sicer pa v našem mestu nobena stvar ne ostane dolgo skrita. Hiše so majhne, ulice so ozke, okna se nikoli ne zagrinjajo dovolj tesno, da ne bi ostala vsaj špranja, in vrata se nikjer tako ne zapirajo, da ne bi bilo slišati prepira izza njih.« Tako končuje pisatelj roman, ki opisuje majhne provincialne razmere in ljudi v njih. Zgodbo je postavil v učiteljsko okolje, kjer so skoroda klišejsko — zakonito mlada učiteljica, ki prezira konvencional-

no licemerje, razburi duhove in najde svoje pravo življenje ob umetniku — slikarju, prav tako nezaželenem v tem okolju. Pisanje I. Zorman je komunikativno in se ne spušča v nobene inovacije ali eksperimentiranost.

BENO ZUPANČIČ: Potres. CZ, Ljubljana 1971; 255 str.

Dela Bena Zupančiča se odlikujejo predvsem zaradi naslednjih prvin: živo segajo v sodobni čas; kažejo avtorjevo široko epsko paletu; vsak detajl je osvetljen sub specie totalitarnosti; iz njih diha avtorjev radoživ odnos do vsega, kar ga obdaja. Roman POTRES je optimističen tekst, rahlo balzakovsko obarvan, zgoščen na dobra dva dneva konkretnega dogajanja v Ljubljani (čeprav se prek pointilistične zasnove spoznamo z zelo peštrim ambientom, ki zajame tudi širša obdobja). To je z modernim (vendar vseskozi komunikativnim) prijemom stkana preproga, ki bi ji rekli »vsakdanja drobna Ljubljana«, z usodami ljudi, kakršne srečujemo v vsakodnevnem življenju in z rahlim nadihom avtorjevega prizanesljivega nasmeška nad njihovimi problemi.

ZA DOBRO VOLJO

Malo Beethovna

Brahmsa je prijatelj povabil na večerjo. Ko je natakal vino, je dejal:

»Poskusite tole, maestro! To je Brahms med vini.«

Skladatelj je pil, pohvalil vino, se obrnil h gostitelju in rekel:

»Dragi moj, zdaj pa mi natočite malo Beethovna!«

Pri jedi

Nemški pianist in skladatelj baron Hans von Bülow je nekoč potoval s čezoceansko ladjo. Ko je orkester med obedom »zabaval« potnike, je Bülow vzkliknil:

»Ti muzikantje imajo pa res srečo! Lahko mirno jedo brez glasbene spremljave.«

Iz dela kolegijskih izvršilnih organov

Poslovni odbor je na sejah največ razprave namenil predlogu razdelitve sredstev amortizacije za letošnje leto. Predlog, ki ga je pripravila komisija za osnovna sredstva, je bil izdelan in usklajen z obrati in enotama. Tako kot že prejšnja leta so tudi letošnje potrebe presegle znesek, s katerim razpolagamo, zato je bilo treba nekatere želje in zahteve izključiti in dati prioriteto uporabe predvsem še neporavnanim računom in angažiranju sredstev iz lanskega leta, nadalje kritju stroškov za uvedbo postopka pretaljevanja jekla pod žlindro, preusmeritvi energetskih medijev na butan, za najnujnejša nadomestila osnovnih sredstev in nabavo novih osnovnih sredstev v letošnjem letu ter kritju zakonskih obveznosti in tečajnih razlik. Delavski svet je sicer za potrebe amortizacije za letos že določil znesek 50 milijonov din, vendar ta ne krije vseh nujskih potreb, zato komisija predlaga, da se za potrebe investicij iz nerazporejenih sredstev sklada skupne porabe sredstvom amortizacije doda še 12 milij. din. Višina amortizacije je ugotovljena na podlagi amortizacijskih stopenj, ki so bile odrejane za letošnje leto. Če nam bodo stroški poslovanja dopuščali, komisija predvideva, da bi stopnje amortizacije med letom za posamezne skupine osnovnih sredstev dodatno povečali. Sredstva, zbrana iz tega naslova, bi izkoristili za novo halo obrata industrijskih nožev, nabavo tehtnice za novo valjarno, nabavo novega kvantometra in gradnjo nove zgradbe za njegovo namestitve. Z namenom da bi sredstva amortizacije lahko povečali, je bilo rečeno, da je treba iskati možnost, da se sredstva vročijo in nam banka nato na račun vročitve, seveda v obliki kredita, doda del lastnih sredstev. Zaenkrat bo to zaradi nelikvidnosti težko izvedljivo, upravičeno pa se pričakuje, da bomo med letom del sredstev amortizacije za te namene lahko sprostiti.

Največji del sredstev amortizacije je v enoti metalurške proizvodnje predviden za usmerniško postajo srednje proge, za izboljšanje odpraševalnih stresalk in kanalov v kaluparnici in za nabavo konti peči, univerzalnega rezkalnega stroja ter brusilnega stroja za profile. V enoti mehanske obdelave je največ sredstev po predlogu namenjenih za nabavo novih obdelovalnih strojev in nadomestitev iztrošenega strojnega parka. Na področju tehniškega sektorja so sredstva namenjena za povečevanje vplinjevalne postaje za butan-propan, za prehod s tirnega na cestni promet in s tem na nabavo potrebnih strojev, del sredstev pa je namenjen tudi za nabavo in nadomeščilo raznega orodja.

Na odboru pa je bil govor tudi o gradnji posameznih objektov za potrebe obratov tehničnih služb, njihove funkcionalne ureditve in razporeditve prostorov. Po širši razpravi in utemeljitvi predloga in potreb posameznih postavk je odbor predlog komisije potrdil. Naročil pa je komisiji, da mora predlog, ki bo posredovan v potrditev delavskemu svetu, pripraviti tako, da bodo ločeno prikazana sredstva, namenjena izključno za investicije, in ločeno sredstva, namenjena za nabavo novih nadomestitev iztrošenih strojev in naprav.

Odbor za splošne zadeve se je na sejah največ zadržal pri obravnavi predloga kriterijev za odobritev dolgoročnega kredita za individualno gradnjo stanovanj v letošnjem letu, predlogu o cenah dnevnih penzionov v našem počitniškem domu v Portorožu in nabavi novih osnovnih sredstev za potrebe doma.

Pri razpravi o določitvi kriterijev kreditiranja je bilo ugotovljeno, da je delavski svet letos za te namene določil 1.500.000 din, da je že do sedaj vloženi 149 prošenj za dodelitev kredita, od tega kar 115 takih, ki imajo svoje stanovanjske hiše že dograjene do 3. faze. Če bi želeli individualnim graditeljem izdatneje pomagati, je razpoložljivih sredstev vsekakor premalo. Po mnenju odbora, ki je bilo nato med razpravo v celoti potrjeno, bi morali v tovarni zadevo reševati tako, da bi čim več prosilcev v posameznem letu dogradilo svoje stanovanjske hiše in tako izpraznilo stanovanja, do katerih ima razpolagalno pravico naša tovarna, ali pa rešili svoj stanovanjski problem. Dosedanja praksa, da so se krediti

dodeljevali od 5 do največ 10.000 din in le v redkih primerih tudi več, začrtane politike ne more uresničiti. Po mnenju odbora bodo morali bolj konkretne obveznosti prevzeti tisti prosilci, ki bodo ob odobritvi kredita prevzeli tudi obveznost, da bodo v določenem času izpraznili stanovanja, ki jih zasedajo. Take obljube, s katerimi so si posamezni prosilci zagotovili višji znesek kredita, so bile podane že tudi prejšnja leta, predvsem pa lani, vendar te, razen redkih izjem, niso bile izpolnjene. Na ta račun je bilo v tovarni predvsem med drugimi prosilci slišati precej upravičenih pripomb. Kriteriji, ki jih je odbor po daljši razpravi potrdil, bodo objavljeni v celoti, v tem prispevku pa želimo opozoriti le na najbolj bistvene pogoje. Določeno je, da si bo pravico do kredita za individualno gradnjo stanovanja pridobil prosilec s pogojem:

— da je v rednem delovnem razmerju in da je zaposlen v tovarni že najmanj 5 let,

— da sprejme obveznost, da bo ostal na delu v tovarni čas, ki ne more biti krajši od polovice dobe, določene za odplačilo kredita, v nasprotnem primeru se mu odobreni znesek dolgoročnega kredita spremenj v kratkoročni kredit,

— da bo odobreni kredit uporabil izključno za potrebe stanovanjske izgradnje,

— da gradi stanovanjsko hišo, ki je oddaljena od železarne največ 10 km.

— da ima stanovanjsko hišo že dograjeno do 3. faze.

Odbor se je strinjal, da je treba povišati gornjo mejo višine kredita, in sicer naj bi bili prosilci, ki bodo izpolnili prej naštetje pogoje in gradijo stanovanjsko hišo, ki je oddaljena največ 5 km od sedeža tovarne, upravičeni na kredit v višini 50.000 din, tisti prosilci, ki grade stanovanjsko hišo, ki je oddaljena od 5 do največ 10 km od tovarne, pa do 40.000 din kredita.

Glede na to, da je eden od pogojev za odobritev kredita, da ima prosilec zgrajeno stanovanjsko hišo do 3. faze in da tega pogoja vsi prosilci nimajo ali ne bodo imeli izpolnjene, je odbor odločil, da se po gornjih kriterijih razdeli 1.400.000 din, 100.000 din pa zadrži za reševanje res nujskih primerov posameznih prosilcev.

Posebna delovna skupina je posredovala odboru predlog za določitev cen dnevnih penzionov za letošnje leto v našem počitniškem domu v Portorožu. Predlog je bil izdelan na podlagi lanskoletnega obračuna poslovanja in predvidenih kalkulacij za letošnje leto.

Zal je naš počitniški dom na leto odprt samo tri mesece, kar pomeni, da se lahko zvrsti samo osem 10-dnevnih izmen. Če računamo, da lahko poprečno v izmeni letuje 62 oseb, znese to med celo sezono 5 tisoč celodnevni penzionov. Stroški doma so zato na tako kratko časovno sezono precej visoki in jih samo z izkupičkom v času sezone ni možno pokriti. Tako moramo v tovarni že vnaprej računati z določeno izgubo, ki jo moramo ob koncu leta pokriti iz sredstev tovarne. Iz teh izhodišč je delovna skupina tudi pripravila predlog, ki pa po mnenju odbora ni bil v celoti sprejemljiv. Odbor predloga zato ni potrdil, sklenil pa je, da je opraviti ponovne primerjalne račune in izdelati več variantnih predlogov, med temi tudi predlog, da naj bi bila višina regresa, ki ga bo verjetno treba pokriti v vsakem primeru, odvisna tudi od višine OD zaposlenih, ki bodo letovali v počitniškem domu oziroma od višine OD, ki odpadejo na družinskega člana. O predlogih, ki bodo izdelani na tej podlagi, bo odbor razpravljal na prvi naslednji seji meseca maja.

Če se odbor ni strinjal s predloženo ceno dnevnih penzionov, pa se je strinjal, da je za potrebe počitniškega doma potrebno nabaviti nekatere osnovna sredstva, zato je predlogu ugodil.

Odbor je tudi odklonil prošnjo tehnične pomorske šole v Piranu, da bi naš dom izven sezone lahko uporabljali za učence šole. Odbor namreč meni, da je vprašanje dveh gospodarjev v istem prostoru problematično, da bomo morali sami v bližnji prihodnosti pristopiti k ureditvi našega doma, da pa tudi čas, do katerega bi šola želela uporabljati naš

dom, ne ustreza času sezone in naši razporeditvi izmen.

Odbora sta na sejah obravnavala tudi nekatere druge zadeve in sta v okviru svojih pristojnosti sprejela naslednje sklepe:

— Za opravljanje nujsnih tehničnih in drugih operativnih zadev se je inž. Milanu Dobovišku in Alojzu Breznikarju za naslednje obdobje odobrilo vsakemu po 5 avstrijskih dnevnic.

— Glavnemu direktorju Faletu se je odobrilo 4-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer je v poslovnih zadevah skupno s predstavnikoma ZP obiskal nekatera podjetja.

Upoštevajoč objavo prostih delovnih mest in prijave kandidatov za objavljena delovna mesta je odbor za splošne zadeve v smislu čl. 135 statuta kot za pristojen organ sklenil, da se na objavljena delovna mesta imenujejo:

— Franc Marolt na delovno mesto obratovodja elektro obrata jaki tok,

— Franc Rus, dipl. inž. elektr., na delovno mesto obratovodja elektro obrata šibki tok,

— Anton Bertalančič na delovno mesto vodja oddelka za elektro-energetske naprave,

— Adolf Znidaršič na delovno mesto vodja centralne delavnice,

— Jože Trbižan na delovno mesto obratovodja strojnega obrata.

Ugodeno je bilo prošnji zaposlenih v tovarni, ki obiskujejo TSS oddelek na Ravnah, in učencem dveletne šole za priučevanje ter odobreno, da naša tovarna krije prevozne in potne stroške za opravljeno strokovno ekskurzijo v okviru učnega programa.

Oba odbora sta razpravljala še o nekaterih vlogah in prošnjah posameznih prosilcev ali organizacij. O načinu rešitve vlog oziroma sklepov, ki so bili s tem v zvezi sprejeti, so bili vsi prizadeti posebej osebno pismeno obveščeni.

-et

ZA DOBRO VOLJO

Pes

Italijanskega pisatelja, glasbenika in novinarja Bruna Barillija je prišla obiskat nadležna občudovalka. Ko je stopala proti pisateljevi vili, je začel lajati pes.

»Za božjo voljo, ukažite mu, naj neha,« je rekla gospa Barilliju. »Lajanje mi gre na živce.«

»Dobro, gospa,« je odgovoril Barillij. »Prihodnjič si bom nalašč za vas prikrbel psa, ki bo igral violino.«

Pozabljenost

Ko je španski romanopisec Pio Baroja y Nessi nekoč srečal silno starega pisatelja, ki je spominjal na mrliča, je rekel svojemu spremljevalcu:

»Revček, pozabil se je dati pokopati.«

Zajčja zabava

Veliki italijanski kolesarski zmagovalec Gino Bartoli je šel z dvema prijateljskima na lov. Ko so se vračali, so srečali Fausta Coppija.

»Kako je šlo?« je vprašal Coppi.

»Kar dobro,« je odgovoril Bartoli.

»In kdo se je najbolj zabaval?«

»Zajci,« je odkritosrčno povedal Bartoli.

Ni prostora

Slavna francoska igralka Sarah Bernhardt je bila strahovito suha. Nekoč so ji med vajo rekli:

»Pojdite vase!«

»Ne morem,« je odvrnila umetnica, »ni prostora!«

Demokracija

Atlee: »Demokracija pomeni vladanje z razpravljanjem. Ta princip pa deluje samo, če drugim preprečiš govorjenje.«

KULTURNA KRONIKA

15. SREČANJE GLEDALIŠKIH SKUPIN SLOVENIJE NA RAVNAH IN V MEŽICI

Najiminitnejša kulturna prireditelj v preteklem mesecu, ko sicer takih prireditev ni manjkalo, je bila nedvomno področna revija amaterskih gledaliških skupin od 12. do 15. aprila na Ravnah in v Mežici.

Mežičani so videli naslednje predstave:

DPD Svoboda Mežica — Prevalje: Levstik-Kreft, Tugomer v režiji Viliija Strela, KUD Milka Zorec iz Hotinje vasi: Budak, Klopčič v režiji Franca Klasinca,

Farna mladina Pliberk: Rabadan, Kadar se ženski jezik ne suče v režiji Anite Hudl.

Na Ravnah pa so se zvrstili:

PD Zvonka Antoličič Miklavž: Cankar, Hlapec Jernej in njegova pravica v režiji Franja Potočnika,

Amatersko gledališče Slava Klavara Maribor — gledališki krožek šole Ivana Cankarja: Suhodolčan, Narobe stvari v mestu Petpedi v režiji Janeza Karlina,

Amatersko gledališče Slava Klavara Maribor: Brecht, Beraška opera v režiji Janeza Karlina,

KPD Prežihov Voranc Ravne na Koroškem: Kesselring, Arzenik in stare čipke v režiji prof. Silve Breznikove.

Med srečanjem je potekal tudi delovni program v obliki štirih pogovorov o uprizoritvah posameznih del (o tem bomo priobčili še kakšen strokoven prispevek).

Splošen vtis občinstva, ki je napolnilo dvorane ob vseh nastopih, igralcev in gostov združenja gledaliških skupin Slovenije je bil zelo dober. Laskava priznanja so bila izrečena prirediteljema — kulturni skupnosti občine Ravne in ravenski občinski zvezi kulturnoprosvetnih organizacij ter tudi kvaliteti nastopajočih. Razveseljivo pa je seveda tudi, da so Ravenčani ter združeni Mežičani in Prevaljčani ponovno nastopili in se dobro odrezali.

GLEDALIŠKA UČNA URA

V javnosti je komaj znan rezultat ankete, ki je bila pred časom opravljena na ravenski osnovni šoli. Njena temeljna ugotovitev je, da je precejšnje število naših otrok inteligentno precej nad republiškim poprečjem, da pa so učni uspehi teh istih bistrih otrok večkrat podpoprečni zaradi slabe jezikovne izobrazbe, skromnega besednega zaklada in zato tudi skrajnje okornega izražanja misli oziroma vsega naučenega.

Ne bomo naštevali učnih metod, po katerih se otroci učijo materinščine, ne dodatnega pouka za slabše in boljše učence. Vsekakor ob kontinuiranem rednem učnem procesu preizkušajo na šoli tudi dodatne metode, kako vzbujati zanimanje za lepo umetniško besedo.

In prav v okviru teh prizadevanj je prišlo aprila do zanimivega srečanja, ki je mnogim otrokom pomenilo doživetje posebne vrste, utegne pa v prihodnosti postati tudi trajnejša popestritev pouka slovenščine. Šola je namreč povabila mariborska gledališka igralca Iva Leskovca in Rada Pavalca, ki imata naštudira-

nih tekstov iz slovenske klasike točno za eno učno uro.

Igralca sta šla v razred ter v štirih učnih urah za enajst oddelkov štirikrat ponovila svoj program: Jurčičevega Desetega brata, Prešernovega Povodnega moža, Gregorčičevo Soči in Finžgarjevo črtico Na petelina.

Uspeh je bil izreden. Učenci, ki niso še nikoli bili v gledališču, so dobili gledališče v malem v razred in so ga doživeli s hvaležnostjo, ki sta jo oba igralca znala ceniti — bili so veseli drug drugega. Otroci so doživeli čar umetniške besede čisto drugače, kot jo npr. po televiziji ali z odra in so »predstavo« podoživljali še dolgo potem, ko je pouk že spet normalno tekkel naprej.

Mnenje učiteljev in učencev je bilo enotno: prireditelj je uspela in si jih želi jo še — če bodo dobili mecena, ki jim jih bi omogočil vsaj v vsakem polletju po eno. Tokrat je bil mecen naš sindikat.

SLIKARSKA RAZSTAVA V ŽELEZARNI

Osem slikarjev — železarjev se je udeležilo prve razstave konec aprila v tovarniški menzi. Iskreno upamo, da jih je uspešni nastop spodbudil, tako da ta razstava ne bo zadnja, upamo pa tudi, da se jim bodo prihodnjic pridružili še drugi, ki tokrat niso zbrali dovolj poguma.

Takoj na začetku je treba povedati, da sta bili slikarjem-amaterjem postavljeni dve omejitvi — glede razstavnega prostora, ki pač ni galerijski, in glede kvalitete. Iz enega ali drugega vzroka ni bilo vse ponujeno tudi razstavljeno.

K strožjim merilom za izbor je nehoti sililo samo dejstvo, da je bila večina slik zares dobra in bi bilo torej škoda z manj uspešnimi deli kaziti dober vtis celote. Toliko razstavljavcem v pojasnilo in spodbudo. Sicer pa si jih oglejmo po vrsti.

Stanislav Bricman, varnostni tehnik, dela v olju in z voščenkami. Oba motiva iz železarne sta dobra, prav tako tihožitje.

Franz Johman kaže v svojih pastelih in risbah (zgleden primer je portret dečka) vse odlike realistične šole, ki jo je s pridnostjo, talentom in nemajhnimi stroški absolviral, v plakatih pa dokazuje tudi ustvarjalno domišljijo. Nadaljevanje v obeh smereh bi ga ob ustrezni samokritični prebiri slik kmalu privedlo do samostojne razstave.

Silvo Kresnik iz metalurškega laboratorija je zanimiv s svojimi mrežastimi strukturami. Morda bo njegov naslednji korak katera od čistih grafičnih tehnik, morda pa se bo še z večjo vnemo izpopolnjeval v sedanjem načinu. Talent vsekakor je, ravno tako kot njegov kolega iz TKR

Rajko Marzel, ki prav tako s skopo risbo dosega učinke grafike. Posebno njegov delavec je imeniten.

Drago Štekl iz orodjarne je nagnjen k romantičnim motivom (ptice na večernem nebu, vas ob vodi), kaže pa premajhno odločnost v risbi ter v iskanju originalnosti. Morda tudi premalo kontinuirano dela.

Svetloba

Matevž Šumah, kovač, riše v stilu dobrega starega realizma kmetije in bajte z dokumentarno natančnostjo.

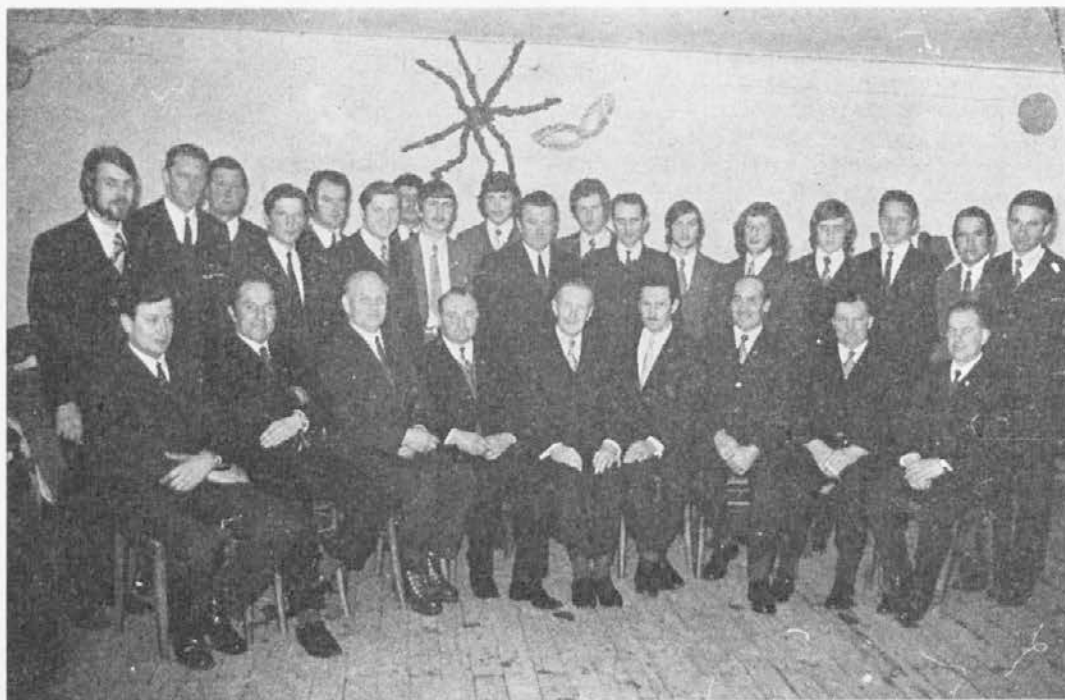
Milan Višinski, elektrotehnik, se nagiba h groteski in k pop artu (beatlova glava, plakat). Talent je, vse drugo je vprašanje vztrajnosti, študija, dela. Ko bi namesto s svinčnikom risal s flomastrom, bi bil takoj precej bolj izrazit.

Ivan Večko iz topilnice je že razstavljaval pred leti v Velenju. Ostal je zvest svojemu tedanjemu abstraktnemu načinu slikanja, pri katerem z zlivanjem barvnih lis dosega večinoma simbolične učinke. Njegove slike so paša za oči, vendar ničesar ne »pripovedujejo«. Pogovor s strokovnjakom za umetnost bi morda še pospešil njegovo razvojno pot.

Na koncu moramo povzeti začetno ugotovitev: razstava naših slikarjev — amaterjev je prijetno presenečenje. Brez skrbi bi jo lahko pokazali tudi na Jesenicah ali v Štorah, razmisliti pa velja o tem, ali ne bi kazalo združiti naših slikarjev v nekakšen ravenski Dolik ter jim priskrbeti kvalitetnega mentorja.

UPOKOJENCI SO PELI

Pred kratkim smo imeli Ravenčani priložnost poslušati svojstven koncert v izvedbi pevskega zbora »Fužinar« Društva upokojencev Ravne in kvinteta »Veseli Korošci« s pevci. Svojo prireditev so imenovali kar I. pevski koncert, kar kaže, da

Moški pevski zbor Edinost Pliberk — Šmihel s pevovodjem Hartmanovim Foltijem na pre-valjskem pevskem srečanju 18. februarja 1972 Foto: F. Kamnlc

mislijo takšne nastope, kot je bil oni 22. aprila, prirejati vsako leto. Upajmo, da smo končno prišli do moškega zbora, ki naj bi skupaj s prebujenim oktetom vedril sicer oblačno stanje v naši vokalni glasbeni dejavnosti odraslih.

Kljub temu da deluje zbor pod okriljem upokojencev, so ti v manjšini, kar je zelo zanimivo in tudi vzpodbudno, saj mora pevec peti nekaj let, da je »pečen« za zborovsko petje. Lahko je zakriliti po svoje, mnogo težje pa se je podrediti širšemu krogu izvajalcev in se vanj zares živjeti.

Poslušal sem ta koncert in se v nekaterih trenutkih nisem mogel načuditi. Zazvenelo je dovolj lepo, da je poslušalec lahko užival in pesem res čutil. Oba solista, predvsem pa Rudi Ocepek, sta zapela zelo dobro, le škoda, da ju je tu in tam zbor skoraj povsem pokrtil. Oba imata različno barvo glasu in bi bilo pametno razmisliti, za kakšen solo katerega uporabiti. Zvočnost, če izvzamemo izstopanje posameznih glasov, je bila dobra, nekoliko monoton pa se mi je zdel spored. Smatram namreč, da je zbor z vodjem Viktorjem Krivcem na čelu sposoben nastudirati tudi bolj pester spored, kot pa smo ga imeli priložnost slišati. Sicer pa ni kaj reči. Za nabitno polno dvorano je bil to prijeten vokalno instrumentalni večer, kar kaže, da Ravenčani še nimamo zamašenih ušes in s kamnom obremenjenega prsnega koša. Predvsem pa, da imajo radi domačo pesem.

Nekaj več kot dve leti že deluje ta zbor in upajmo, da bo delal še naprej tako uspešno, kot je začel. Kot raste številčno, naj raste tudi po kvaliteti, saj je po vsem tem, kar smo slišali, sposoben dati še kaj več, kot je dal. Težka je pot navzgor. Premagajo jo le tisti, ki so vztrajni in z vsem srcem pri tej stvari, kajti pesem je lepa in vse, kar je lepo, je tudi težko.

Ne dovoliti padca, kajti včasih se je zelo težko pobrati...

I. G.

NAŠE PESMI NAJ DONIJO

Letos so se že sedmič zbrali mladi pevci iz naše občine ter kar dvakrat peli sebi in vsem, ki imajo njihovo pesem radi. Peli so pred polno dvorano, pa naj je bilo to 17. aprila na Prevaljah ali pa 19. aprila na Ravnah.

Na Prevaljah so se srečali otroški zbori: Šentanelci so peli pod vodstvom Erike Plevnik, črjanska zbor sta vodila Marta Repanšek in Anton Škrjanec, Mežičanom je dirigirala Erna Iglar, Ravenčanom Marija Pogorevcnik, obema zboroma s Prevalj pa Mira Stres.

Ravne so imele v gosteh mladinske zborove, in sicer dekliški oktet glasbene šole pod vodstvom Dorice Rebernik, zbor osnovne šole z Raven pod vodstvom Majde Pucelj, iz Črne pod vodstvom Antona Škrjanca, zboru s Prevalj je dirigirala Mira Stres, obema zboroma gimnazije pa Tone Ivartnik. Tako je na obeh srečanjih prepevalo 13 zborov s 700 pevci. Organizacija takšnih revij je vse prej kot lahka, saj menda ni organizacije v občini, ki bi se lahko pobahala s takšnim številom nastopajočih, kot jih je imela naša občinska zveza kulturno prosvetnih organizacij ob tej priložnosti.

Delo z zborom ni lahko, pa naj si bo na nižji ali na višji stopnji osnovne šole. Od učitelja — zborovodje zahteva večji napor kot normalno delo v razredu in je treba temu primerno te ure tudi ovrednotiti. Ne vem, če bi kdaj v življenju razumel človeka, ki izredno »modro« pravi, da to delo pač ni težko, da tudi ni bistveno, če je na neki šoli zbor in kakšen je, in še in še. Vsiljuje se mi misel, kako lahko pride kdo do takšnih idej, do katerih se dokoplje le malo ljudi, tudi takšnih, ki s kulturo in prosveto nimajo prav nič opraviti. Ali naj torej vzgajamo žive računalnike in prevajalce, fizike in kemike, pa biologe in ne vem kakšne — loge še vse, ki bodo brez vsakega smisla za lepoto in zdravo čustvo? Ali že nimamo dovolj prestopnikov, uničevalcev nasadov, klopi v

parku in vseh ostalih stvari, ki nam lepšajo okolje, v katerem živimo?

Ne bom trdil, da je glasba in z njo pesem edini vzgojni moment, vztrajam pa pri tem, da je eden zelo važnih činiteljev pri zdravem čustvenem razvoju mladega človeka, tistega, ki je še dovzeten za vse, tudi za slabo, če ni koga, ki bi mu lahko pokazal kaj lepšega in za življenje smiselnejšega.

Ali bi si konec koncev lahko predstavljali proslavo brez pevskega zbora? Ali pa se gremo »med dvema ognjema« za Prežihovo obletnico, Prešernov dan, za roditeljski sestanek... Gotovo, da ne! Sem najbrž sodi zbor, recitatorji pa mogoče še kakšen instrumentalist, nastudirati vse to pa je vse prej kot mačji kašelj, brez dvoma pa težje kot postaviti na vsako stran črte nekaj otrok, ki bi se za praznik obmetavali z žogo. Če je kdo ne prime, ni greh, hudo pa je, če zbor ni ubran, saj lahko samo eden pokvari uspeh tudi sto pevcem. In kakšno je delo zborovodje, če hoče nastudirati pesem tako, da bo mirne duše stopil na odru pred zbor. Ob petju, recitiranju in igranju se »kiks« na nastopu ne da popraviti, povsod drugje je za popravek na stotine možnosti. Torej je treba garati in pripraviti nastopajoče tako daleč, da je napaka le stvar naključja. Kdor ve za pogoje takšnega dela, za odgovornost pred pevci in publiko in še za ostale stvari s tem v zvezi, bo delo z zborom drugače obravnaval. Hudo je, če je petje slabo. Vsi bodo kritizirali zborovodjo, ki je sicer tudi lahko kriv za to, v veliki večini primerov pa ne. Sicer je pa marsikje kaj slabo, vendar tega ne vidimo, ker ne pride pred publiko in ostane kar v razredu ali pa doma.

Ne razpravljajmo torej o tem, kakšno je delo zborovodje in kakšna je njegova odgovornost zunaj razreda. Vsi, ki so s svojimi zbori sodelovali na srečanjih, so dobesedno garali, da so dosegli takšen uspeh, kot so ga pokazali. S samim denarjem se tega ne da poplačati, mnogo pa bi pomenilo več razumevanja za to delo, pravilno vrednotenje in spoštovanje tega predmeta.

Ob koncu še iskrena zahvala vodstvom šol, zborovodjem in mladim pevcem, da so pripomogli k tako uspešnemu srečanju, ki je za letos že za nami.

I. G.

3000 st. din

plačamo za II. letnik Koroškega fužinarja (1952) ali pa 2000 st. din za samo zadnjo številko tega letnika.

Študijska knjižnica
Ravne na Koroškem

HUMOR

Še sreča

Na slavnostni pojedini, ki jo je priredilo društvo za varstvo ptic, so po raznih zelenjavnih in govejih jedeh prinesli na mizo tudi pečene piščance. Pripomb ni bilo in prireditelji so že mislili, da nihče ni ničesar opazil, ko je irski politik Joseph Biggar, ki je bil tudi med povabljenici, vstal in spregovoril:

»Vsa sreča, da se društvo ne ukvarja tudi z otroškim varstvom.«

ŠPORTNE VESTI

O TEKMOVANJU ŠOLSKIH SPORTNIH DRUŠTEV

V naši občini imamo šest šolskih športnih društev in vsa so se prijavila na tekmovanje, ki ga je ob začetku šolskega leta razpisal republiški center za ŠSD. Že samo to je vredno pohvale, saj pomeni vnaprej določeno delo, večjo aktivnost, boljše organiziranost in vsestransko dejavnost vsakega takega društva na matični šoli. Brez dvoma pa je k taki udeležbi pomagalo tudi lansko 1. mesto v Sloveniji, ki so ga osvojili člani ŠSD naše gimnazije.

Ker je maj določen za prvo ocenjevanje dela, je prav, da malo bolj podrobno razložimo, kakšno to tekmovanje sploh je in kaj vse so naša društva že naredila, da bi se čim bolj odrezala.

Dejavnost vsakega društva se ocenjuje po 12 kriterijih, od katerih ni najbolj važen tisti, ki govori o športnem uspehu, o rezultatih na igriščih, ampak množičnost in samoupravljanje. Toda oglejmo si jih po vrsti.

Samoupravljanje je lahko ocenjeno celo s 50 točkami. Tu se ocenjuje, ali imajo društva redne občne zборе, svoj statut in pravilnike, kakšen je sestav UO društva, kakšna je aktivnost članov UO, kako je z medsebojnimi odnosi med učenci oz. dijaki in pedagogi, kakšen je vpliv UO na sestavo programa dela, kako je ŠSD povezano s pionirsko oziroma mladinsko organizacijo na šoli in v občini, kako društvo skrbi za učne uspehe članov ŠSD, kako se vedejo ekipe in posamezniki pri vadbi in tekmah pa kako je z gospodarjenjem in premoženjem društva.

Drugi kriterij obravnava **množičnost**, kjer je možno zbrati 40 točk. V tej skupini se ocenjuje število članov ŠSD (mi-mogrede: 50 odst. vseh učencev šole pomeni šele 1 točko, vsakih naslednjih 10 odst. pa spet po 1 točko!), število aktivnih članov, ki vadijo najmanj enkrat tedensko, število evidentiranih organizatorjev, vadnikov in sodnikov, stimulacijo posameznikov (če daje ŠSD priznanje najprizadenejšim članom, tekmovanje za najboljši športni razred, število odigranih razrednih in medrazrednih tekem in skrb za tiste učence, ki so iz posebnih razlogov potrebni dodatne vadbe).

Delovanje sekcij in krožkov je tretji kriterij. Krožek pomeni vadbena skupina z najmanj 10 rednimi člani, s svojim vodnikom in urnikom, ki ima najmanj 20 vadbeneh ur v 20 terminih, lahko pa seveda več. Ocenjuje se število krožkov in sekcij po posameznih panogah in sestavi po spolu. Tudi tu je možno zbrati 40 točk.

V četrti kriterij, ki lahko prinese največ 30 točk, spadajo **manifestacije in pohodi**. Ta kriterij omogoča zbiranje točk v najrazličnejših dejavnostih, kot so: pohodi z obujanjem tradicij NOB, vendar ne na športni dan (če se udeleži pohoda najmanj 50 odst. vseh članov ŠSD, si lahko društvo pripíše 2 točki), lastna akademija, sodelovanje pri akademijah drugih, izleti in taborjenja, udeležba po poteh partizanske Ljubljane, udeležba na uličnih tekih, kroših itn., sodelovanje in tekmovanje s ŠSD

iz drugih krajev in mest ter sodelovanja na spominskih turnirjih drugih društev.

Peti kriterij obravnava **športna tekmovanja** in lahko prinese največ 30 točk. Prvi pogoj za vsako točko pa je, da je ŠSD prejela po kriterijih 2 in 3 najmanj 50 odst. točk! To pomeni, da so lahko v kakem ŠSD sicer odlični športniki in tudi republiški prvaki, a za to ne bodo prejeli niti ene točke, če na šoli oziroma v ŠSD ni potrebne množičnosti in krožkovne dejavnosti. Sicer se po tem kriteriju ocenjujejo vsi tekmovalni dosežki na tekmovanjih, ki jih prireja republiški, področni in občinski center za ŠSD oziroma ObZTK.

Dokumentacija ŠSD je šesti kriterij. Da lahko 40 točk. Tu se ocenjujejo programi dela ŠSD, sekcij in krožkov, dnevnik dela, statuti, pravila, zapisniki, poročila, sezname, kartoteke, razstave, kronika, fotodokumentacija, blagajniške knjige, skratka vsa dokumentacija in njena urejenost v posameznem društvu. Važno je seveda to, da morajo vso dokumentacijo voditi učenci sami, sicer ni nobene točke.

Sedmi kriterij obravnava **vključevanje učencev** od 1. do 4. razreda osnovne šole in da največ 20 točk, osmi **financiranje v ŠSD**, kjer so lastna sredstva najbolj cenjena in kjer je možno zbrati 25 točk, deveti pa o **skrbi za strokovne kadre** iz vrst članstva ŠSD, da pa največ 20 točk. Ta kriterij ocenjuje lastno dejavnost pri vzgoji kadra in udeležbo na tečajih za mladinske vaditelje in sodnike, ki jih organizirata RC ŠSD ali ObZTK.

Skrb za objekte je deseti kriterij. Tu je možno dobiti 18 točk. Tudi tu so ocenjevalni pogoji zelo strogi. Če npr. opravijo člani ŠSD toliko prostovoljnih delovnih ur pri vzdrževanju ali gradnji objektov, da pride po pol ure na vsakega učenca šole, dobi društvo šele 1 točko!

Enajsti kriterij ocenjuje **povezanost ŠSD v okviru šole** in da lahko največ

20 točk. Tu se ocenjuje povezanost programa ŠSD z učnim načrtom, sodelovanje z učitelji in profesorji in njihovo vključevanje v ŠSD, sodelovanje društva pri organizaciji športnih dni itn.

Zadnji, 12. kriterij ocenjuje **mesto ŠSD v kraju** in lahko da največ 30 točk. Sem spadajo: sodelovanje z drugimi športnimi organizacijami, urejen pretok članstva v te organizacije, sodelovanje in vključevanje staršev in propaganda o mestu in vlogi telesne kulture v kraju.

To bi bilo na kratko vse o kriterijih. Tekmovanje je torej organizirano tako, da se ga lahko udeleži vsako ŠSD, tudi tista brez telovadnic. Možnosti za pridobivanje točk pa je toliko, da tudi tisto o »nimamo pogojev« precej zbledi, saj je z malo domiselnosti in seveda z dobrim in vztrajnim delom možno zbrati kar lepo število točk.

Težko je predvideti, kako se bodo šolska športna društva iz naše doline odrezala v konkurenci 72. društev osnovnih šol in 24. šol II. stopnje, povemo pa lahko, da kar pridno delajo.

ŠSD OŠ Črna. Najmlajše društvo pri nas obstaja šele dve leti, vendar je delo že uspešno zastavilo. Skupaj imajo 131 aktivnih članov, ki so zajeti v kroških za odbojko, smučanje, atletiko, orodno telovadbo, šah in planinstvo. Najbolj številen je odbojarski krožek (ca 60 članov) in je zato v tej panogi tudi največ tekmovanj pri učencih in učenkah.

Vse leto so na sporedu medrazredna srečanja, treningi pa so celo štirikrat tedensko. Atletski krožek deluje bolj pred tekmovanji, redno pa dela krožek orodne telovadbe za dekleta, ki se zbirajo dvakrat tedensko in so svoje znanje pokazala na raznih proslavah in tudi na občinski telovadni akademiji.

Tudi smučarski krožek je prizadeven in številen. Skupaj s SK Črna so priredili začetniški in nadaljevalni tečaj, ki se ga je udeležilo 48 tečajnikov. V šahovskem krožku je 38 članov ŠSD, izvedli so tudi

Dobrijska rida

Tesarji so odšli

medrazredno prvenstvo šole. Planinski krožek šteje 30 članov, ki so se udeležili izletov na Raduho, Smrekovec in Peco.

Zelo prizadevni so bili tudi pri gradnji šolskega igrišča, saj so opravili čez 300 prostovoljnih ur in še 150 pri urejanju smučarskih prog.

Tudi pri vzgoji kadra so bili med prvimi, saj so samo pri odbojki, rokometu in atletiki pridobili 15 mladih vadnikov in sodnikov.

Razumljivo je, da imajo tudi svoja pravila, da vzorno vodijo dokumentacijo in da imajo svoj ožji in širši odbor, ki skupaj z mentorjem in drugimi pedagogi vodi njihovo delo.

ŠSD Štalekar, OŠ Mežica. V tem društvu je zaradi trenerskega in mentorskega kadra najtežje, saj edine prizadevne telesnovzgojne delavke ni mogoče razčetrirati, da bi lahko bila povsod, razen mentorja za šah pa od drugod pomoči ni. Kljub temu je v ŠSD razvejana dejavnost v krožkih za šah, košarko, odbojko, orodno telovadbo, gimnastiko, rokomet in atletiko, ki sicer vsi ne delajo skozi vse leto, ker za to pač nimajo pogojev, vendar pa je delo usmerjeno predvsem na priprave za različna tekmovanja. V krožke je vključenih približno 90 članov ŠSD, ki so aktivni tudi na različnih tekmovanjih, proslavah in akademijah.

Tudi v tem društvu je veliko zanimanje za odbojko in smučanje, pa tudi rokomet in košarka (čeprav so brez igrišča) že silita v ospredje, saj prvi rezultati na občinskih tekmovanjih pričajo o tem, da se tu uveljavlja zlasti košarka.

Društvo ima svoj statut, računsko knjižico in druge dokumente, ožji in širši odbor ter tudi že prve vadnike za odbojko (3) in rokomet (4) ter seveda naprej začrtano dejavnost.

ŠSD Mladost, OŠ Prevalje. Najstarejše šolsko športno društvo v naši dolini ima 142 aktivnih in 138 podpornih članov. Aktivni člani delajo v krožkih gimnastika (30), šah (20), streljanje (20), košarka (30), namizni tenis (15), odbojka (15) in rokomet (12) najmanj enkrat tedensko in sodelujejo na vseh tekmovanjih, ki jih razpisuje ObZTK in republiški center za šolska športna društva. Poleg tega to društvo organizira in se udeležuje tudi prijateljskih srečanj med šolskimi športnimi društvi v naši dolini. Vsako leto imajo tekmovanje za najboljši športni razred in ocenjujejo ter tudi nagrajujejo najboljše posamezne športnike in športnice.

V zimskih počitnicah so imeli skupaj s smučarskim klubom tečaj za začetnike alpskega smučanja, aktivni so pri organizaciji športnih dnevvov ter pri organiziranju in izvedbi različnih tekmovanj. Tudi z udarniškim delom, predvsem pri ureditvi stadiona, se lahko postavijo. Članarino v redu pobirajo in zanimivo je, da so prednost pri ogledu letošnje Planice imeli tisti razredi, ki so članarino najprej in najbolj točno oddali.

Tudi za to društvo moramo zapisati, da ima vso dokumentacijo vzorno urejeno, da se njihovi člani udeležujejo seminarjev za organizatorje, vadnike in sodnike za različne športne panoge v organizaciji ObZTK, in kar je zelo važno in posnemajna vredno, da že dva (učenka in učenec) popolnoma samostojno vodita vsak svoj krožek. In še nekaj: svoje glasilo imajo, ki ga izdajajo enkrat letno.

ŠSD Pionir, OŠ Ravne. Dejavnost tega društva je v zadnjem letu napredovala zlasti v množičnosti in krožkovni dejavnosti. O tem zgovorno govorijo številke. Aktivnih članov imajo 460, podpornih pa 250. Imajo kar 9 krožkov, in sicer za košarko (33), za rokomet (37), za odbojko (28), za šah (10), za planinstvo (160!), za plavanje (83!), za atletiko (18), za streljanje (40) in za gimnastiko (51). Vsi ti krožki delajo v zimskem času enkrat, v letnem pa dvakrat tedensko.

Člani ŠSD Pionir tekmujejo v medrazrednih in šolskih tekmovanjih ter na vseh ostalih, ki jih organizira ObZTK ali RC ŠSD, seveda pa se tudi sami dogovorijo za različna srečanja s sosednimi šolskimi športnimi društvi. Ob dnevu mladosti (lani) so organizirali slavnostno akademijo, kjer je sodelovalo preko 400 učencev, pozimi pa tudi oni skupaj s SK Fužinarjem organizirajo smučarske tečaje za začetnike.

Razumljivo ima tudi to društvo svoj statut, svojo računsko knjižico in vso dokumentacijo, ki je potrebna za delo društva na šoli.

ŠSD ŠC Ravne. Tudi za to šolsko športno društvo lahko zapišemo, da je delo iz leta v leto boljše. Množičnost in krožkovna dejavnost sta prva in najbolj važna naloga društva, ki ima močan ožji in širši odbor, ki skupaj z mentorjem in ostalimi sodelavci načrtuje in vodi delo društva.

Omembe vredno je, da vodi krožek orodne telovadbe na ŠC njihov bivši učenec, da imajo tudi za strelski krožek mentorja, ki se drugače ukvarja s telesno kulturo in da je največ zanimanja tudi za odbojko, katero pa hodijo trenirati k Fu-

žinarju. Poleg teh treh krožkov imajo še krožek namiznega tenisa in atletike, občasno pa se pripravljajo tudi v drugih panogah za razpisana tekmovanja ObZTK in RC ŠSD.

Ker se zavedajo, da jim primanjkuje trenerskega kadra, so se z uspehom udeležili tečaja za organizatorje in vadnike ŠSD in naredili izpite za odbojko (7), za atletiko (2), za namizni tenis (3) in za rokomet (1).

Imajo skupno prek 120 aktivnih članov, svoj statut in vso drugo potrebno dokumentacijo.

ŠSD Gimnazija Ravne. Značilno za to društvo, katerega smo že predstavili v našem glasilu, ko je lani stopilo na najvišjo stopnico v Sloveniji, je njihov poudarek, da so resnična samoupravljaljska organizacija. Verjetno že to veliko pove, pa vendar vsaj nekoliko podatkov. Društvo ima 400 članov, od katerih je redno aktivnih okoli 150. Krožkovna dejavnost je močno razvita. Imajo krožke: za atletiko (20—25 članov) ki dela trikrat tedensko, za košarko (20), za plavanje (30), za namizni tenis (60), za odbojko (15) in orodno telovadbo (15). Poleg teh rednih pa delujejo občasno še krožki za nogomet, streljanje in šah.

Vso dokumentacijo imajo v redu, s pobiranjem članarine nimajo težav, celoten profesorski odbor je včlanjen v ŠSD, in kar je še bolj pomembno, redno se srečujejo v medsebojnih srečanjih v različnih panogah. Člani ŠSD Gimnazije redno prirejajo medrazredna tekmovanja in organizirajo športne dneve, udeležujejo pa se tudi vseh tekmovanj v kraju, občini in republiki, tradicionalno se srečujejo s ŠSD brežiške gimnazije, z letošnjim letom pa tudi z dijaki slovenske gimnazije v Celovcu.

Za vsa našeta šolska športna društva velja, da imajo svoje lastne članske izkaznice, da so dobri športniki (kar prej nismo zapisali), kar so pokazali ne samo na občinskih, ampak tudi področnih in republiških tekmovanjih. Zapisati je pač potrebno, da je marsikateri posamezni ali ekipni naslov s področnega pa tudi republiškega prvenstva romal v vitrine šolskih športnih društev ravenske občine.

Šolska športna društva iz Črne, Mežice, Prevalj in Raven (na posebni šoli na Ravnanj in na rudarskem centru v Mežici ga še ni) smo vam predstavili bolj v skopi obliki. Naš namen tudi ni, da bi detajlno analizirali njihovo delo (to bodo morali storiti sami), ampak želimo samo zapisati, da so ta društva, čeprav mlada, že našla svoj prostor pod soncem, da so danes stvarnost, ki ji je pač treba pogledati v oči in se z njo spoprijateljiti. Res je, da so se nekatera manj, nekatera bolj uveljavila v svojih krajih, res pa je tudi, da nikjer še ni tiste prave krajevne podpore, ki bi lahko tem mladim društvom krepko pomagala naprej. Mogoče je pri izgradnji objektov bilo največ podpore v Črni, pa morda na Prevaljah.

Ta zapis pa smo napisali tudi zaradi tega, da bi matere in očetje vedeli, da so šolska športna društva primerno okrilje za njihove otroke izven rednih šolskih ur, brez dvoma veliko, veliko boljše kot cesta.

Pomladanska skrb za zimo

Zato mogoče tudi očetovo in materino vprašanje svojemu sinu ali hčerki, kaj vse delajo v tem njihovem šolskem športnem društvu, ne bi bilo odveč. Zanesljivo bo delovalo kot velika vzpodbuda in bo mogoče prvi korak pri sodelovanju staršev pri delu teh društev.

In če nisem pozabil, se tako sodelovanje celo točkuj. No pa to ni niti tako zelo važno, bolj važno je, da je tako sodelovanje koristno in potrebno.

Kako se bodo naša društva odrezala v republiškem tekmovanju, pa v jeseni. In najboljše, da kar izpod peres njihovih članov ali članic.

-ate-

O AVTOMOBILSKEM ŠPORTU

V Informativnem fužinarju 15. junija lansko leto smo objavili rezultate mednarodnega turističnega rallyja Eisenerz (Avstrija) — Ravne. Takrat smo napovedali, da bo letos AMD Ravne priredilo povratni rally s startom na Ravnah in ciljem v Eisenerzu. Ljubitelji avtomobilskega športa lahko torej razveselimo z vestjo, da se bo ta napoved le uresničila. Rally bo torej 28. maja s startom na Ravnah ob 5. uri zjutraj in s ciljem v Eisenerzu. Ker pa vlada med motoriziranimi člani našega kolektiva veliko zanimanje za to prireditev, bomo podali kratek opis poteka tekmovanja.

Tekmovalna proga bo potekala po najlepših predelih avstrijske Koroške in Štajerske v skupni dolžini ca. 290 km. S starta na Ravnah bodo tekmovalci vozili do Dravograda in mejnega prehoda na Viču, nato pa: Lavamünd, Wolfsberg, Twimberg, Knittelfeld, St. Michael, Trieben, Liezen, Admont, Hieflau, Eisenerz. Celotna proga je razdeljena v pet etap. Že na startu, nato pa na vsakem etapnem cilju bo razen časovne kontrole tudi krajša vaja. Podali bomo kratek opis teh vaj.

1. Ravne. Slalomska vožnja med štiriimi stožci. Kazenske točke prinaša porabljen čas in podrti ali premaknjeni stožci.

2. Wolfsberg. Pripeljati tesno do stojala z žogo na vrhu, tako da žoga ne pade na tla.

3. Knittelfeld. Vožnja z desnim prednjim kolesom v jekleni obroč, ki leži na tleh.

4. Trieben. Vožnja z desnim prednjim kolesom na leseni blok, ki ima obliko enakokrakega trikotnika, ter na vrhu obstati.

5. Admont. Pripeljati do belo pobarvanega stebra in obstati 1 m pred njim.

6. Eisenerz. Slalomske vožnje med stožci, vzvratna vožnja v garažo in ustavljanje na črti.

Vse te vaje torej niso težke, z nekaj zbranosti jih opravi vsak poprečen voznik. Vsak tekmovalac pač mora stremeti za tem, da »nabere« čim manj kazenskih točk, kajti od tega je odvisna uvrstitev.

Avtomobili bodo razdeljeni v 3 razrede:

- razred A do 1000 cm
- razred B 1001 do 1300 cm
- razred C prek 1300 cm

Po trije najboljše uvrščeni v vsakem razredu dobijo pokal in plakete, najboljše uvrščena ekipa dobi medalje, pokale pa prejmeta še najboljše uvrščena tekmovalka in absolutni zmagovalac.

Se vedno je čas, da se prijavite, saj je rok prijave 17. maj. Vsem tistim, ki se boje prijaviti, ker jih je strah velikih hitrosti, lahko zaupamo, da je največja poprečna hitrost na etapni vožnji le 50 km/h. Nasploh pa bo ta rally v vseh pogledih lahko prijeten izlet, saj je v vsakem vozilu lahko toliko sopotnikov, za kolikor je vozilo registrirano.

Podrobnejše informacije boste dobili pri športnih funkcionarjih društva, prijave pa sprejema tov. Mežnar Ernest, 62390 Ravne na Koroškem, Čečovje 52.

Ing. Franc Lončar

STRELJANJE

Strelska družina »Kristl Markovič« Črna in »Knez Pepi« Ravne sta se pomerili 11. aprila na Ravnah, vsaka z 8-člansko ekipo. Domači strelci so nastrelili

1936 krogov, strelci iz Črne pa 1682. S tem je bilo zaključeno občinsko ligaško tekmovanje z zračno puško za leto 1972. V nadaljnje tekmovanje, ki bo v poletnih mesecih med občinskimi prvaki koroške regije z malokalibrsko puško, se je uvrstila strelska družina »Knez Pepi«.

Končni vrstni red, preračunan v točke, je: 1. SD »Knez Pepi« Ravne 58,50, 2. SD »TON« Mežica 47,98, 3. SD »Markovič Kristl« Črna 33,94.

Strokovni odbor za strelski šport je izvedel mladinsko občinsko prvenstvo 15. aprila na Ravnah. Tekmovanja se je udeležilo 5 ekip in ena ekipa mladink.

Rezultati ekipno mladinci: 1. ŠSD Šolski center Ravne I. 948 krogov, 2. SD »Knez Pepi« Ravne 784 krogov, 3. ŠSD Šolski center Ravne II. 735, 4. ŠSD »Mladost« Prevalje 666, 5. ŠSD gimnazija Ravne 645.

Rezultati posamezno za mladince: 1. Danilo Šmon ŠSD, Šolski center, 333, 2. Slavko Cifer, ŠSD Šolski center, 313, 3. Dušan Brankovič, ŠSD Šolski center, 302, 4. Branko Drvodol, SD »Knez Pepi«, 297, 5. Janez Šisernik, ŠSD gimnazija, 277 itd.

Rezultati mladink posamezno: 1. Ivanka Valtl, ŠSD Šolski center, 225, 2. Pavla Merkač, ŠSD Šolski center, 213, 3. Irena Tiršek, ŠSD gimnazija, 187 itd.

ZLATA PUŠČICA

14. aprila je bilo v Trbovljah tradicionalno republiško tekmovanje za »zlato puščico«. Tekmovanja se je udeležilo 89 tekmovalcev — občinskih prvakov in tistih, ki so dosegli na občinskih tekmovanih določeno normo.

Zmagal je Šenekar iz Maribora 540 krogov, 2. Zemljič, Maribor, 537 krogov, Jože Podbevšek z Raven je bil 14. z rezultatom 526, Anton Špegel 19. 525 in mladinec Danilo Šmon 45. s 504 krogi. Prijetno je presenetil mladinec Šmon, ki je bil še lansko leto v pionirskih vrstah, letos pa je osvojil 45. mesto v republiki v članski konkurenci.

-ervi-

Naš avtoservis

Motiv za grafika

I. MEDNARODNI TURNIR »ŠAHOVSKIH KOMPOZICIJ«, TURNIR SOLIDARNOSTI V SKOPJU

Skopje je v letu 1971 prodrlo v mednarodno šahovsko areno kot organizator enega največjih turnirjev za problemski šah. Ta turnir lahko istovetimo z velikimi mednarodnimi turnirji, na katerih sodelujejo priznani vele mojstri in mednarodni mojstri. Pravo podobo in moč turnirja nam povedo naslednji podatki:

Sodelovalo je 79 šahistov iz 17 evropskih in izvenevropskih držav. Tekmovanje je bilo razdeljeno na štiri problemske skupine:

- sestavljanje dvopoteznih matov,
- sestavljanje tripoteznih matov,
- samomati v dveh potezah,
- pomožni mati v dveh potezah.

Za občane Raven in delavce Železarne Ravne je pomembno, da je na tem turnirju sodeloval tudi naš predstavnik — dipl. inž. Jože Žunec. S svojo nalogo je tekmoval v skupini pri sestavljanju tripoteznih matov, in to zelo uspešno.

Dodeljena mu je bila 1. nagrada za originalno in duhovito izvedbo tripoteznega mata z 8 figurami. Drugo nagrado je dobil priznani sovjetski mojster Valerij Karpov iz Kazana. V tej kategoriji sta bili podeljeni še dve častni priznanji in tri pohvale.

Rezultati ostalih kategorij:

dvopotezni mat: 1. Valentin Lider — Moskva, 2. Felix Sonnenfeld — Rio de Janeiro;

samomati: 1. Felix Sonnenfeld — Rio de Janeiro, 2. Roman Zolohockij — Sombor;

pomožni mati: 1. Felix Sonnenfeld — Rio de Janeiro, 2. Nicolae Dragan — Dej (Romunija).

Tudi v letošnjem letu bo podoben turnir v Skopju. Čeprav je rok prijav šele 15. julija, lahko izdamo skrivnost tovariša Žunca, da bo letos ponovno sodeloval s

tripoteznim matom v več inačicah. Želimo mu ponovno obilo uspeha, kot ga je imel lani v Skopju in letos na turnirju v ČSSR.

Š. F.

OBČNI ZBOR KOROŠKIH ALPINISTOV

Konec marca so se zbrali na Miheli žagi pri Črni člani Koroškega alpinističnega odseka, da bi pregledali svoje delo v preteklem letu. Ta odsek združuje okoli 40 alpinistov in pripravnikov vseh planinskih društev od Črne do Dravograda. Za leto 1971 je imel odsek obširen program dela, ki pa ga žal zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ni mogel izvesti. Težišče njihovega dela je bilo posvečeno plezanju in tako so lani opravili okoli 200 različnih vzponov od tretje do šeste težavnostne stopnje. Seveda je bilo največ vzponov opravljenih v ostenju Raduhe, nekaj pa jih je bilo preplezanih tudi v Kamniških in Julijskih Alpah.

Največji uspeh lanskega leta je bila majhna odprava v območje Grossglocknerja, kjer je opravila številne vzpone, med drugimi je preplezala znano severno steno Euscherkara (3331 m), ki je vsa v ledu in ima okoli 52° naklonine. Še bolj impozanten in težak pa je slovit Pallavicinijev žleb, ki pa ne zasluži imena po Pallaviciniju, saj so temu plemiču pred dobri sto leti trije vodniki izsekali stopnice v led od vznožja do vrha in se je tako z lahkoto povzpel po najtežji smeri na vrh 3798 m visokega Grossglocknerja.

Kot že vrsto let poprej so alpinisti tudi lani priredili v maju svoj osmi tradicionalni alpinistični veleslalom na Raduhi, ki je lepo smel, saj se ga je udeležilo lepo število smučarjev — planincev. V oktobru pa so priredili na Peci srečanje koroških in štajerskih alpinistov, da so utrdili prijateljske vezi in se pomenili o bodočem skupnem delu. Srečanja se je udeležil tudi načelnik komisije za alpinizem pri PZS tov. Lojze Golob.

Ker gradi na Grohatu planinsko društvo Mežica novo planinsko postojanko, so se člani KAO udeležili več delovnih akcij in tako pripomogli k temu, da bo ta čudoviti gorski svet dobil tudi novo, lepšo postojanko.

Občni zbor so zaključili z željo, da bo naša družba tudi za njih dovolj razumevanja in jih bo pri delu tudi finančno podprla, zlasti pa so to dolžna storiti planinska društva, ki včasih ne vedo ali pa nočejo vedeti, da je alpinistični odsek le samostojen odsek njihovega društva in da so v njem včlanjeni tudi njihovi člani.

K. V.

KURIRČKOVA POŠTA

Kakor vsa leta doslej je tudi letos krenila na pot po nekdanjih kurirskih poteh naše NOB Kurirčkova pošta z iskrenimi pozdravi mladih ob rojstnem dnevu maršala Tita. Sprejema, ki je bil letos 11. aprila na Strojni, se je udeležilo 13 ravenških tabornikov, pionirji ravenške osnovne šole, člani krajevnega odbora Zveze borcev Ravne, predstavniki drugih družbenopolitičnih organizacij ter pionirji iz Libelič in Strojne.

Po slovesni predaji je navzoče pozdravil Franc Levar, predsednik KO ZB Ravne, nato pa je Ivan Žunko, nekdanji po-

litični aktivist, spregovoril zbranim o vlogi pionirjev med NOB, razvoju OF, zgodovini partizanstva ter o vlogi tov. Tita.

Tov. Ivan Mravljak-Mali pa je orisal pionirjem svojo življenjsko pot v NOB, ko je bil kot 16-leten kurir ujet, zaprt v Dravogradu in Celovcu ter nazadnje v koncentracijskem taborišču, kjer je dočakal svobodo.

Na koncu slovesnosti so udeleženci zapeli partizanske pesmi, pionirji-kurirji osnovne šole Strojna pa so odnesli »kurirčkovo pošto« do Jamnice, kjer so jo predali tamkajšnjim pionirjem.

12. aprila pa so pionirji ravenške občine pri Dularju predali pošto pionirjem občine Slovenj Gradec.

Karlo Krevh

ZA DOBRO VOLJO

Nikakor

Slavno francosko modno oblikovalko Coco Chanel so vprašali, če odobrava modo mini kril, ki kažejo kolena in celo stegna. Rekla je:

»Kazati stegna je v redu, kazati kolena pa nikakor.«

Le deset zapovedi

Polkovnik Repington pripoveduje v svoji knjigi, da je Clemenceau v trenutni razburjenosti rekel o Wilsonu:

»Ta človek mi gre na živce s svojimi 14 zapovedmi. Pomislite, da jih sam Oče nebeški ni potreboval več kot deset!«

Ni mogoče

Igralec Montfleury, ki je bil izreden debeluh, se je zelo naduto vedel. Književnik in filozof Hector Savinien je rekel o njem:

»Tako strašansko viha nos zato, ker ga v enem dnevu ni mogoče vsega pretepsti.«

Pretvornik na Brinjevi gori

Sredi polja

DELOVNE NEZGODE V APRILU 1972

Herman Pavšer, valjarna — pri razmeščanju materiala mu je padel odkovek na levo nogo, pri čemer mu je lažje poškodovalo prste.

Franc Gošar, obrat strojev in delov — pri nameščanju žerjavne verige na obdelovanec mu je stisnilo mezinca desne roke.

Mihaela Hudovernik, obrat industrijskih nožev, pri čiščenju furnirskega noža si je na ostrini porezala sredinec desne roke.

Ivan Mlinar, kovačnica — pri kovanju cevi mu je padel delec škaže v oko.

Branko Božank, valjarna — pri reguliranju ravnalnih valjev je nerodno stopil in si zvil levo nogo v gležnju.

Jože Trbovšek, čistilnica — pri obračanju odlitka je stopil na delovno mizo, pri čemer mu je spodrsnilo in si je poškodoval desno nogo.

Janez Grenko, obrat strojev in delov — pri menjavi orodja na ekscentrični stiskalnici si je na pločevini porezal hrbtno stran leve roke.

Drago Volšak, valjarna — pri nameščanju vode na zgornji valj mu je pultist zapeljal valjanec čez nogo, pri čemer je dobil opekline po nogah.

Andrej Erjavc, obrat strojev in delov — pri izpenjanju obdelovanca na stružnici mu je ta zdrsnil na dlan leve roke in mu jo poškodoval.

Jože Zlebnik, promet — pri struženju mu je padel tujek v oko.

Viktor Lampret, valjarna — pri vlaganju jeklene palice v saržirno napravo si je poškodoval kazalec leve roke.

Leopold Petan, kovačnica — pri sekanju osmerokotne gredice je počila kovaška sekira, pri čemer mu je priletel del sekire v meča desne noge.

Franc Iršič, vzmetarna — določeno mu je bilo brušenje robov vzmetnih listov. Imenovani pa je hotel med delom kaditi, zato je 11 mm palico potiskal ob vrtečo se brusilno ploščo, da bi zažarela. Potegnilo jo je med nastavek in brusilno ploščo, pri čemer pa mu je poškodovalo IV. in V. prst leve roke.

Ivan Kavšak, kontrola TPO — pri odlaganju jeklenih palic je prišlo do porušitve, pri čemer mu je poškodovalo prste leve roke.

Milka Rubin, jeklovlek — pri brušenju jeklenih palic se je ena skotalila čez vodila in ji poškodovala kazalec desne roke.

Oto Hafner, valjarna — pri jemanju gredice iz saržirne naprave se mu je ena skotalila na palec desne roke.

Drago Oder, obrat pnevmatičnega orodja — pri izbujanju svedra iz delovnega vretena si je poškodoval sredinec leve roke.

Jože Kordež, vzmetarna — pri posnemanju robov vzmetnih listov je enega pritisnil predaleč, pri čemer mu je prirobna plošča zagrabila list, s palcem pa je zadel ob vrtečo se brusilno ploščo in si ga obrusil.

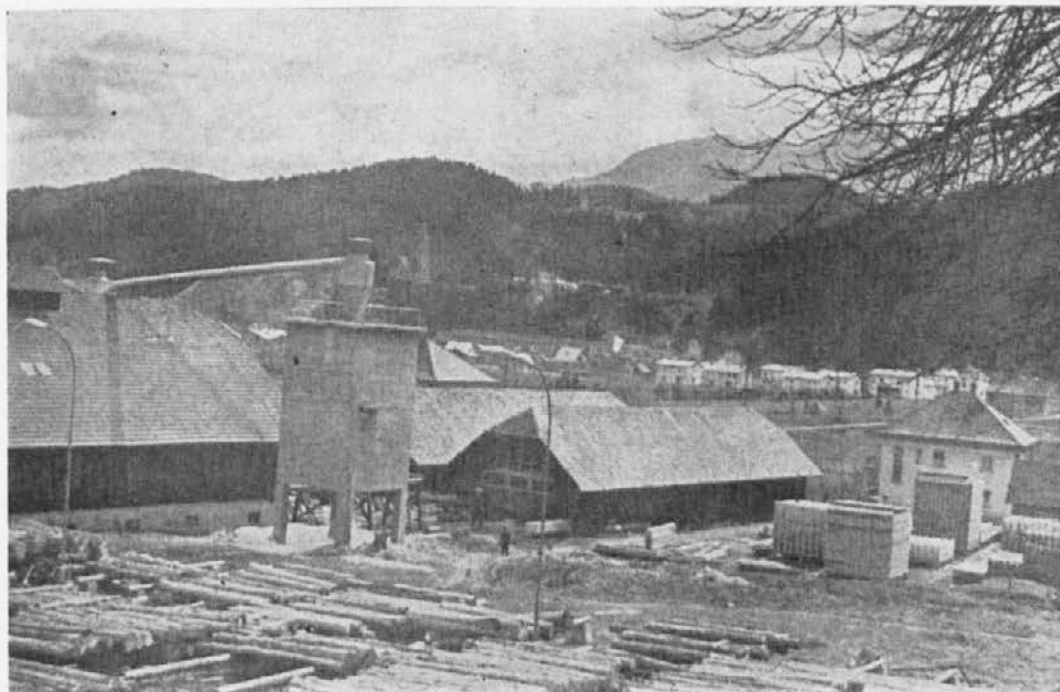
Jože Posrpnjak, livarna — pri zapenjanju kosa z verigo na kavelj ga je ta udaril po levi strani prsnega koša.

Marija Vogler, obrat nožev — pri zagrezovanju segmentov jo je zagrezilo prijelo za gumijasto rokavico in ji poškodovalo levo roko med palcem in kazalcem.

Hari Repotočnik, strojni remont — pri čiščenju rezkalnega stroja mu je vrteče se vreteno zagrabilo čistilno krpo, prav tako pa mu je poškodovalo zapestje roke.

APRILA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Polovšak Franc — NK, Šipek Matej — PK, Kotnik Marija — NK, Bratuša Otilija — NK, Krašovec Zdenko — KV, Škratek Štefan — NK, Krajger Jožef — NK, Krof Matija — NK, Pečnik Katica — NK, Jerak Vera — NS, Božič Friderik — KV, Miklavc Franc — KV, Laznik Viktor — NK, Gaber Alojz — KV.

Sam les

Foto: F. Kamnik

Vsakdanjost

ODŠLI SO IZ PODJETJA

Funtek Ivan — PK, Ozimic Ivanka — PK, Svetec Avgust — NK, Levar Jože — KV, Škegro Tomislav — SS, Banko Vlado — SS, Cerar Alojz — KV, Rus Ivan — KV, Kolar Branko — NK, Šumah Slavko — KV, Perše Luka — PK, Bajc Alojz — KV, Paradiž Jakob — VK, Mak Rok — VK, Sekol Maks — KV, Božič Gregor — NK, Plemen Alojz — PK, Strojnik Leopold — NK, Rakovnik Franc — KV, Hojnik Štefan — KV, Rogina Jože — KV, Rotovnik Ivan — NK, Adam Miroslav — NK, Srčič Alojz — KV, Merkač Marija — SS, Gosnik Ivan — NK, Steharnik Branko — KV, Grobelnik Adolf — NK, Strojnik Ivan — PK, Santner Rozalija — SS.

Za dobro voljo

Spremembra

Francoski politik, zgodovinar in publicist Jules Bastide se je kot politični kaznjenev v zaporu spoznal z nekim tatom. Ko sta se pozneje srečala na ulici, ga je tat vljudno pozdravil. Ob tej priložnosti je Bastide svetoval znancu, naj začne novo življenje. Ni minilo dolgo, ko sta se spet srečala, a tokrat se je Bastide začudil, ker je hotel znanec brez pozdrava mimo. Ustavil ga je in vprašal, zakaj ga je prezrl.

»Sedaj sem pri policiji,« je odgovoril tat.

Učenjak

Angleški jezikoslovec Richard Bentley je bil v družbi silno neroden. Ko je potoval po Franciji, je bil povabljen h grofici Ferrers. V salonu je bilo slučajno več ljudi kot navadno. Znanstvenika je to spravilo v tako zadrego, da je čez nekaj minut vidno zbežan odšel.

»Kdo pa je ta nenavadni tujec?« je neki povabljenec vprašal gostiteljico.

»To je učenjak,« je odgovorila grofica, »ki ve, kako se reče 'stol' v vseh jezikih, ne ve pa, kako se sedi na njem.«

Odlične juhe

Ko je Bernard nekoč kosil v restavraciji v Nici, je poklical natakarja:

»Natakar, te čiste juhe ne morem jesti!«

Natakar je ustrežljivo odnesel krožnik in ponudil gostu jedilni list. Bernard je izbral drugo juho in natakar mu jo je prinesel. Čez minuto je gost spet poklical natakarja:

»Tudi te zakuhane juhe ne morem jesti!«

Natakar ni mogel razumeti, za kaj gre, in je poklical direktorja. Ta je brž pohitel in ponižno vprašal Bernarda:

»Kaj ni prav, gospod? Vsi gostje trdijo, da so naše juhe odlične.«

»Tega ne zanikam,« je odgovoril Bernard, »samo žlice nimam.«

Te ženske

Humphrey Bogart: »Ženski ne smeš nikoli ugovarjati. Samo počakaj in bo to sama storila.«

NAŠI UPOKOJENCI

Jože Levar, rojen 28. julija 1935, v železarni od 7. aprila 1958 dalje v topilnici kot topilec. Invalidsko upokojen 1. aprila 1972

Gregor Božič, rojen 11. marca 1914, v železarni od 22. oktobra 1946 dalje, nazadnje v kovačnici kot brusilec. Starostno upokojen 15. aprila 1972

Maks Sekol, rojen 26. novembra 1915, v železarni od 1. novembra 1953 dalje, nazadnje v obračunu SEVO kot vodja obračuna. Starostno upokojen 5. aprila 1972

Rok Mak, rojen 9. avgusta 1922, v železarni od 1. oktobra 1945 dalje s presledki, nazadnje v TKR kot kontrolor kovačnice. Invalidsko upokojen 4. aprila 1972

Leopold Strojnik, roj. 13. novembra 1911, v železarni od 14. februarja 1952 dalje, nazadnje v kalilnici kot peskalec. Star. upokojen 1. aprila 1972

Alojz Bajc, rojen 29. septembra 1914, v železarni od 4. novembra 1946 dalje, nazadnje v kovačnici kot izmenški delovodja adjuštaže. Inval. upokojen 1. aprila 1972

Ivan Gosnik, rojen 16. decembra 1932, v železarni od 1. junija 1962 dalje, nazadnje v topilnici kot nakladalec na pripravi vložka. Invalidsko upokojen 17. aprila 1972

Štefan Hojnik, roj. 19. decembra 1910, v železarni od 9. avgusta 1937 dalje v strojnem remontu kot jermenar. Star. upokojen 6. aprila 1972

Franc Rakovnik, roj. 27. marca 1921, v železarni od 10. januarja 1941 dalje s presledki, nazadnje v jeklovleku kot vlačilec. Inval. upokojen 5. aprila 1972

Adolf Grobelnik, rojen 9. decembra 1926, v železarni od 16. maja 1963 dalje s presledki, nazadnje v gradbenem remontu kot dnevničar. Inval. upokojen 17. aprila 1972

